

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Amersfoort

08/09/2022
jaargang 100

nr **48**

Op 4 september 1931 ontstaat er in Amersfoort een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Zeist. De meeste leden zijn afkomstig van de plaatselijke Vrije Gereformeerde Gemeente. Na enkele jaren in een gehuurde zaal te hebben gekerkt, neemt ds. J.R. van Oordt op 18 mei 1935 een nieuw kerkje aan de Stovestraat in gebruik. Op 30 mei 1942 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. In verband met groei van de gemeente verhuist men in 1963 naar het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt aan de Zuidsingel. Op 20 april 1993 neemt ds. W. Visscher het huidige kerkgebouw (met 1250 zitplaatsen) in gebruik. Hij spreekt daarbij over Psalm 93:5b. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Wij gedenken Uwer weldadigheid'. Het aantal belijdende leden bedraagt 768, het aantal doopleden 642.

Een laatste zegenwens van Mozes

Mozes neemt afscheid van het volk van Israël. Nog eenmaal predikt hij, en voor de laatste keer mag hij de zegen leggen op het volk. Eén van deze zegenwensen lezen we in de woorden van onze tekst: ‘De eeuwige God zij u een Woning.’

De eeuwige God zij u een Woning...

Deuteronomium
33:27a

De eeuwige God hebben we in het paradijs onze rug toegekeerd. Het eeuwige, geestelijke Wezen schiep ons naar Zijn beeld, en het huis dat Hij ons had toeberaid, was zeer goed. Dat huis hebben we moedwillig verlaten. Sindsdien zijn we geen geestelijke wezens meer, maar vleselijke wezens. We moeten zelfs zeggen: vreselijke wezens. Door onze diepe val zijn we immers geneigd om God en onze naasten te haten. Hebben we door de werking van Gods Geest al ingeleefd wat het betekent om met de eeuwige God in rekening te staan? Als dat waarheid wordt, doorleven we in hart en ziel hier op aarde geen blijvende stad te hebben. Het aardse huis waarin we mogen wonen, is slechts een tijdelijke verblijfplaats. We zijn op weg naar ons eeuwig huis!

Onbewoonbaar verklaard

Hoe noodzakelijk is het dat ons aardse huis onbewoonbaar wordt verklaard door de Heilige Geest. Als dat niet gebeurt, kunnen we het op deze aarde best uithouden. Maar we leven in een huis dat gefundeerd is in de aarde en we kennen onze ellende niet. Een werelds huis kan voor de vleselijke mens aangenaam zijn, maar sterven is God ontmoeten! Ook als we, evenals de dwaze

bouwer, een godsdienstig huis bewonen, zal dat eenmaal voor eeuwig tekort blijken. Maar een onbewoonbaar verklaard huis op deze aarde doet een mens beseffen dat hij eenmaal een eeuwig huis zal betrekken. Een huis in de buitenste duisternis wordt door onze zonden en ongerechtigheden gekocht, en is vrij toegankelijk. Wie huivert er niet bij deze gedachte?

In de prediking van het Woord wordt ons ook een ander huis aangewezen, namelijk het Vaderhuis met zijn vele woningen, de hemelse heerlijkheid. Daarvan zegt Mozes: ‘De eeuwige God zij u een Woning.’ Wat bedoelt hij daarmee? Het adres is de hemel, maar er is ook een weg die naar dat hemelse adres leidt. Die weg begint in de eeuwigheid, door de verkiezende liefde Gods in Christus Jezus. Die weg heeft Mozes het volk voorgehouden door middel van de prediking van wet en Evangelie. Als een mens onder die prediking verslagen wordt, door de toepassing van de Geest, dan wordt hij ingewonnen om de weg te gaan die de Heere wil dat hij moet gaan. Dat is een weg waarin er van de vleselijke mens uiteindelijk niets overblijft, maar het vleselijke verlies zal eeuwige winst blijken te zijn. Aan het einde van de wet van Mozes blijft Christus over als de Weg waar geen weg was, als de Weg naar het Vaderhuis met zijn vele woningen.

Tijden van vertroosting

Op welke weg bevinden wij ons, geliefde lezer(es)? Naar welk eeuwig huis zijn wij onderweg? Er is een volk op aarde dat in onbegrepen wegen wordt geleid. Dat zijn wegen dwars door een aardse hel met vele geestelijke bestrijdingen. Dat zijn echter ook wegen waarin van tijd tot tijd vertroosting is, zodat de dichter wordt verstaan:

*Ik vrees niet, neen; schoon ik door
duist're dalen,
In doodsgevaar, bekommerd om
moest dwalen;
Gij blijft mij bij in alle tegenspoeden;
Uw stok en staf zal mij
altoos behoeden;
Gij troost mijn ziel, en richt,
in mededogen,
De tafel aan, voor mijner haat'ren ogen.
(Psalms 23:2)*

Langs die weg zal dat volk bij de goede woning aankomen en zal hun de deur geopend worden door Hem Die gezegd heeft: ‘Ik ben de Deur’ (Joh. 10:9a).

ds. M.T. Al-Chalabi,
Loosdrecht

In dit nummer

2 Een laatste zegenwens van Mozes

6 Serie: De bijlslagen van Thomas Boston [5]

24 Vergeefse reis?

- 3** Het gekrookte riet [35]
- 4** Serie: Op weg naar de Generale Synode van 2022 [9]
- 5** Serie: Bijbelstudie over Genesis 1-3 [2]
- 7** Serie: Collecteren in de eredienst [4]
- 8** Serie: Het innerlijke leven [3]
- 9** De Heere is getrouw en goed
- 10** Transgenderisme in Bijbels perspectief
- 11** Commentaar: Het beslissende punt
- 12** Uit vroeger jaren [23]
- 13** Boekennieuws
- 14** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 16** Kerkdiensten
- 23** Jeugdtribune

Alle woningen op de aarde die wij betrekken zijn tijdelijk en gaan voorbij. Het huis waar we wonen en zelfs het kerkgebouw waar we onder de prediking mogen verkeren, zijn tijdelijke onderkomens. Echter, de prediking waar we onder mogen verkeren in Gods huis zal vruchten nalaten die de eeuwigheid verduren. Wat heeft de prediking in uw leven uitgewerkt? Jesaja stelde die vraag ook aan zijn hoorders: 'Wie heeft onze prediking geloofd?' (Jes. 53:1a). Hij mocht eveneens wijzen op het Gods-werk waarvoor Hij Zelf zal instaan: '... het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan' (Jes. 53:10c). Is de laatste zegenwens van Mozes al waar geworden in uw leven: 'De eeuwige God zij u een Woning? Dat kan alleen door de verdiensten van Christus en de toepassing van de Heilige Geest. Mochten we maar veel bedelen om de hulp van die lieve Geest. Dan worden de verdiensten van Christus dierbaar, maar in het bijzonder wordt Hij dan dierbaar als de Middelaar Gods en der mensen.

Zijn tijdelijke woningen

Ook de Heere Jezus Christus verbleef slechts tijdelijk op de aarde en had feitelijk niet eens een woning. 'De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet waar Hij het hoofd nederlegge' (Matth. 8:20). Hij vond tijdelijk onderkomen in de baarmoeder van moeder Maria als waarachtig God en Mens. Hij verbleef in vele woningen en synagogen om te spreken en wonderen te doen. Het rechthuis van Pilatus was de woning waar door aardse dwaasheid heen het Goddelijke recht zijn loop kreeg ter verlossing van de uitverkoren Kerk. Na het vloekhout was Zijn tijdelijke woning het graf van de rijke. Daaruit stond Hij op om naar het eeuwige Vaderhuis te gaan. Daarvandaan zal Hij terugkeren om te oordelen de levenden en de doden. 'Zie, Ik kom haastelijk' (Openb. 22:12a).

Door Zijn gangen van vernedering en verhoging is Hij de Weg tot de eeuwige Woning waar Hij alles in allen zal zijn.

*Geeft dan eeuwig' eer
Onzen God en HEER;
Klimt op Sion, toont
Eerbied, waar Hij woont,
Waar Zijn heiligheid
Haren glans verspreidt;
Heilig toch en t'eren
Is de HEER' der heren.*

(Psalm 99:8)

Het gekrookte riet [35]

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

VIERDE PREDIKATIE

Wat is een predikant gelukkig die van God een tong der geleerden gekregen heeft, om gelijk zijn Meester met de moede een woord ter rechter tijd te spreken. De Heere zei eens: 'Het is binnen drie dagen het Pascha', maar wij zeggen: 'Het is binnen drie dagen het Avondmaal. Laat dit u tot een voorbereiding dienen, toets er u aan. Oordeel of u een gekrookt rietje bent, of u een rokend vlas-wiekje bent. Zo ja, ga naar het Avondmaal, in ootmoedigheid, en de Heere zal u niet breken, totdat Hij het oordeel zal uitgebracht hebben tot overwinning. God zegene dit Zijn Woord aan ons en aan ulieden om Zijns Zoons Jezus Christus wil. Amen!

De eerste vier predicaties gingen vooral over het eerste gedeelte van de tekst uit Mattheüs 12:20. In de volgende afleveringen van deze rubriek zullen gedeeltes worden overgenomen uit de 12e, de 16e en de 51e predicatie, mede vanwege het pastorale karakter ervan.

TWAALFDE PREDIKATIE

Wij lezen in Psalm 42:6 en 12: 'Wat buigt gij u neder, o mijn ziel, en wat zijt onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God'. Daar hebt u een onrustig hart, een hart dat bekommerd is over zijn staat. Men zou er wel van mogen zeggen, gelijk er staat in Mattheüs 11:7: daar ziet u een riet dat van de wind ginds en weder bewogen wordt. En zo dat nog teveel is, zo er nog teveel kracht in een riet is, dan zouden we zeggen, daar ziet u een gekrookt riet, dat gekrookt en gekneusd is, dat men moeilijk overeind kan houden. Daar ziet u een ziel die het hoofd laat hangen als een bieze, daar ziet u een hart dat veel met zwaarigheden bezet is.

Wat doet dat neergebogen hart, geeft het zich aan de vijand gewonnen? Staat dat schepsel en maakt het uitvluchten, opdat het al de troost die hem van Godswege wordt toegediend, krachteloos maken zou? Neen. Het slaat een geheel andere weg in. Het gaat liever eens naar binnen zien. Zo'n neergebogen hart doet twee dingen; aan de ene kant gaat het eens zien wat reden God heeft om zo met hem te handelen; en aan de andere kant gaat het zien om welke reden hij zo geslingerd werd. Hij doet als Psalm 77:7: 'Ik overlegde in mijn hart, ik onderzocht des nachts op mijn leger'. Hij doet als Klaagliederen 3:40: 'Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken'.

Als dat vrome hart zichzelf zo een examen ingesteld heeft, geeft het 't laatste examen aan God. Het zegt: 'Proef en onderzoek Gij mij, Heere!' (Ps. 26). En met Psalm 139 zegt hij: 'Zo ik iets mis, ontdek het mij, en is er een schadelijke weg bij mij, leid mij op de eeuwige weg, en breng mij wederom terecht'.

(wordt vervolgd)

*Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).*

Synode is ook moment van bezinning

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

Veel nieuwe gezichten aan de synodetafel. 'Dat onderstreept de tijdelijkheid van ons leven. We zijn slechts voorbijgangers. En tegelijk laat het zien dat de Heere zorgt. Er zijn weer nieuwe broeders die de taken overnemen', zegt ds. P. Mulder.

Met de preses van de vorige synode kijken we wat vooruit op de Generale Synode die volgende week woensdag voor het eerst weer bijeenkomt. 'Na de opening kiest de synode uit haar midden het moderamen'. Ervaring als synodelid heeft ds. Mulder zeker. Voor de tiende keer is hij nu afgevaardigd. Tot nu toe werd hij acht keer in het moderamen gekozen; de eerste keer als derde scriba, daarna zes synodes als assessor-preses en de laatste synode als preses. 'Het is een extra verantwoordelijkheid als de Heere je tot bepaalde taken roept'.

Ds. P. Mulder

opdroeg. Zij leggen hun mandaat weer in handen van de Generale Synode'.

Het gaat volgens ds. Mulder bij een synode niet alleen om een strikt formele, zakelijke aangelegenheid. 'Ze is meer. Het samenkomen van de synode betekent ook een moment van bezinning. De kerk moet zich dan voor Gods aangezicht de vraag stellen: Wat hebben we gedaan met het pand dat Hij de gemeentenkring heeft toebetrouwd? Wat hebben we met de verantwoordelijkheden die Hij ons toedeelde en Zijn bemoeienissen gedaan? Al ons werk is vol gebrek en met zonde doortrokken. Het is een wonder als Hij het toch gebruiken wil'.

Het stempel van corona

Deze Generale Synode staat volgens ds. Mulder in zekere zin toch wel in een bepaald licht. 'De coronapandemie heeft in de achterliggende drie jaar een groot stempel op het kerkelijk leven gezet. Velen zijn ons ontvallen. Er is vrijwel geen rapport of het woord 'corona' komt erin voor. Het werk van de deputaatschappen kon door deze ziekte soms maar in beperkte mate of anders op aangepaste wijze doorgang vinden. Denk bijvoorbeeld aan de Zending, aan Bijzondere Noden of aan Israël. Lange tijd konden er geen reizen naar de werkgebieden worden gemaakt. Vergaderen was moeilijk. Tegelijkertijd mogen we opmerken dat de Heere het voorrecht schonk dat de verkondiging van Zijn Woord in de gemeenten eigenlijk altijd kon doorgaan, ook al moest er in veel gevallen gebruikgemaakt worden van hulpmiddelen'.

Hierbij stelt ds. Mulder de vraag: 'Waar heeft deze pandemie ons gebracht? We hebben hier in West-Europa jarenlang een betrekkelijk gerust leven geleid. Maar de achterliggende periode was het ene wee -corona- nog niet gegaan, of het andere diende zich aan - oorlog in Europa. Heeft deze beproeving ons verootmoedigd? Meer afhankelijk gemaakt?'

De meditatie

De synodedagen zijn intensieve vergaderdagen. Allerlei kerkelijke aangelegenheden moeten behartigd worden. Dan is het goed dat er aan het begin van elke dag een meditatie wordt gehouden. 'Deze meditatie is wezenlijk', zegt ds. Mulder. 'Er is weleens gezegd dat ze op een meerdere vergadering achterwege gelaten kunnen worden. Het argument is dan dat een classis of synode geen samenkomst is met een meditatief karakter, maar een vergadering waar kerkelijke handelingen plaatshebben. Op zich is dat wel juist. Maar dat neemt niet weg dat de overdenking van het Woord van de Heere zeker ook op een synodevergadering essentieel is'.

Als hij naar de agenda van de komende synode kijkt, hoopt ds. Mulder dat er met drie keer twee vergaderdagen voldoende tijd gereserveerd is. 'Maar je weet het nooit', zegt hij. 'Belangrijk is dat de zaken in alle rust worden behartigd. Afgevaardigden moeten de tijd hebben om zich geheel uit te spreken'.

De eerste zittingen zijn in september, de tweede ronde staat gepland voor begin oktober en de derde voor eind februari 2023. De laatste zitting is bewust

later gepland dan bij de vorige synode. Dan hebben commissies wat meer tijd om het eindrapport tijdig aan te leveren.

Reguliere zaken

'Natuurlijk geven de rapporten aanleiding tot vragen. Soms is het nodig om iets door een aparte commissie te laten uitzoeken. Deputaten leggen ook hun eigen vragen voor aan de synode. Maar het gaat dit keer vooral om reguliere zaken. De vorige synode moest de herziene kerkorde behandeld worden. Deze is toen artikel voor artikel besproken. Dat kostte veel tijd. Zoiets staat dit keer niet op de agenda.'

Naast de rapporten waarin de verschillende deputaatschappen verslag doen van hun werk, staan er voor de komende synode enkele appezaken en één instructie op de agenda. Bij een appel beroepen leden zich op de Generale Synode omdat ze zich niet kunnen vinden in de beslissing van een Particuliere Synode. Doorgaans worden deze appezaken besproken in een comitévergadering. Dat betekent dat deze alleen toegankelijk is voor ambtsdragers. Dit keer is er één instructie. Ds. Mulder legt uit. 'Bij een instructie wordt vanaf het grondvlak van het kerkverband, zeg maar een gemeente, via een classis en Particuliere Synode een vraag of een onderwerp ter bespreking voorgelegd aan de Generale Synode. Zo is ooit vanaf de kerkenraadstafel in Leiden - waar toen ds. R. Boogaard stond - de noodzaak van het werk onder de Joden op de synodetafel gekomen. Onder andere dáár ligt het begin van het werk van het Deputaatschap Israël. Dit keer wordt er in een instructie gevraagd om handvatten aan te reiken voor het onderwijzen in deze tijd over het Schriftgezag.'

Zijn zorgende hand

Ds. Mulder is dankbaar dat ook uit de agenda van de synode blijkt dat er in de gemeenten een zekere rust is. Het feit dat er de komende synode zeventien ambtsdragers voor de allereerste keer zijn afgevaardigd is 'zeker' geen aanwijzing dat men wat anders begeert. 'Deze 'verjonging' heeft een verklaarbare achtergrond. Van de zeven predikanten die er de vorige keer wel waren, zijn er twee met emeritaat, twee hebben gevraagd niet meer afgevaardigd te worden vanwege hun leeftijd en twee zijn er die naar een andere Particuliere Synode zijn verhuisd. Iets dergelijks zie je bij de ouderlingen. Het is een goede en natuurlijke zaak dat er een bepaalde doorschuiving, ook in leeftijd, plaatsheeft. Ook daarin is de zorgende hand van de Heere op te merken.'

(slot)

Daar zij licht!

ds. P.J. de Raaf,
Boskoop

'En God zeide: Daar zij licht. En daar werd licht.'

Genesis 1:3

Schepping

In den beginne was er niets: geen dingen, geen tijd, geen ruimte. God schiep de hemel en de aarde. Het begin was er, maar de aarde was een onherbergzame plaats. De hele aardbodem was bedekt met een water-vloed (Ps. 104:6). Alles was woest en ledig. Er was geen sprankje licht, geen enkel geluid, geen teken van leven.

Dan lezen we in het derde vers: 'En God zeide'. Opmerkelijk! Er was nog niemand die het spreken van de Schepper zou kunnen horen. Met macht spreekt Hij tegen de levenloze schepping. Door middel van woorden drukt de Schepper Zijn gedachten uit. En bij Hem zijn woorden meteen daden: 'En daar werd licht'. Zonder dat er sprake is van een lichtbron, want de zon werd pas de vierde dag geschapen. God schiep de natuurwetten, maar is daar Zelf niet van afhankelijk. Als Hij spreekt, wordt het licht.

Wat zou de aarde zijn zonder licht? Zonder licht zou er niets kunnen groeien, zou er geen leven mogelijk zijn. God zag dat het licht goed was. 'Hetwelk Gode aangenaam, in zichzelf schoon, en lieflijk, en den schepselen, voornamelijk den mensen, nuttig en dienstig is' (kanttekening 13).

Herschepping

Ook onze harten zijn van nature duister. Wij zijn verblind door de satan en daarom letten we niet op het Licht van het Evangelie (2 Kor. 4:4). Hierdoor blijven onze harten koud en zonder geestelijk leven. Paulus schrijft over het wonder van herscheppende genade. 'Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschieden heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus' (2 Kor. 4:6). Wanneer de Heere zaligmakend werkt, verlicht Hij het duistere hart met Zijn heerlijkheid. Zijn deugden, Zijn volmaakte eigenschappen, brengen de woestheid en leegheid van mijn hart pijnlijk aan het licht. Dat is nu ontdekking! In mijn hart ontbreekt ieder leven. Ik kan daar niets opkweken, want het is leeg en koud. Alles te missen, terwijl die goede God al mijn liefde waard is. Maar dan het wonder: het licht schijnt vanaf het aangezicht van Jezus Christus! Het licht komt van Hem! Daarom is dat genadelicht levenwekkend. Christus brengt geestelijk leven in onvruchtbare harten. Doordat Hij spreekt door Zijn Woord en Geest. Kom dan onder de prediking van het Evangelie met het gebed: 'Verlicht ons hart dat duister is!' (Morgenzang).

(wordt vervolgd)

Door de honger of door het zwaard

ds. A. Schot,
Nunspeet

Een laatste vraag rest ons nog: zijn er altijd twaalf bijlagen?

We hebben gezien dat de bijlagen onderdeel uitmaken van een proces. Het begin is helder: de Heilige Geest vindt de zondaar in zijn geestelijke doodslaap en overtuigt hem van zonde en verlorenheid. Het einde van dit proces is ook helder: de zondaar dobbert tussen hoop en wanhoop en wordt ten slotte afgeslagen van de oude stam. Hij kan zichzelf niet meer helpen, noch door te werken, noch door te geloven. Zo vallend wordt hij opgenomen en ingeënt in de ware Wijnstok. Misschien herkent iemand de eerste slag en de laatste slag, maar kan hij niet alle twaalf slagen in zijn leven terugvinden. Zijn die andere slagen dan niet zaligmakend? Of misschien is er iemand bij wie het getal twaalf nog aan de kleine kant is. Het zou kunnen dat iemand achttien slagen heeft ondervonden. Klopt die bevinding dan niet?

Tere consciënties

Heel belangrijk zijn de pastorale opmerkingen die Boston na de twaalfde slag geeft: 'Met wat er over deze hoofdgedachte is gezegd, is het niet mijn

bedoeling om tere consciënties te kwellen of te bedroeven. Want hoewel er tegenwoordig slechts weinig zulke mensen met tere consciënties zijn, zo verhoede God het dat ik één van de kleinen van Christus zou ergeren. Maar helaas! Een doodse slaap is nu op dit geslacht gevallen. Zij willen niet wakker worden, al raken wij hen nog zo gevoelig. Daarom vrees ik dat dit geslacht waarop preken geen enkele vat hebben, een ander soort ontwaken wacht, wat een ieder die het hoort, de oren al doen klinken. Ik wil echter niet dat dit beschouwd wordt als de methode waartoe de Heere Zich beperkt, wanneer Hij de zondaar afbreekt van de oude stam. Maar dit handhaaf ik als een zekere waarheid, dat allen die in Christus zijn, afgebroken zijn van al die verschillende dingen waarop zij hun vertrouwen stelden, en dat zij die er nooit van afgebroken werden, nog steeds in hun natuurlijke stam zijn. Niettemin, als het huis afgebroken is en het oude fundament is geslecht, dan komt dat op hetzelfde neer, of het nu steen voor steen werd afgebroken, of dat het ondergraven werd en alles tegelijk instortte'.

Honger of het zwaard

Op de gezelschappen werd vroeger vaak de uitdrukking gebezigd: 'De een sterft door de honger en de ander door het zwaard'. Het sterven door de honger is een pijnlijk en langdurig proces. Het sterven door het zwaard is heftig en kortdurend. Soms werd ook gezegd: 'Zij die sterven door het zwaard zijn gelukkiger dan zij die sterven door de honger'.

Hoe het zij, het resultaat is precies hetzelfde: men sterft. Hetzelfde beschrijft Boston hier met het voorbeeld van de sloop van een huis. Dit kan steen voor steen gebeuren. Dan is het een langdurig proces. Je kunt niet zeggen dat het huis staat te schudden op de grondvesten. Toch blijft er uiteindelijk niets van over. Ook kan men het fundament ondergraven. Dan is het een heftig proces waarbij de hele zaak in elkaar stort. De hele omgeving schudt als het dak met geweld naar beneden stort. Maar het resultaat is hetzelfde: het huis is gesloopt. Hoe het proces ook verloopt, wij moeten van Adam worden afgehouden en Christus worden ingeënt. Onze eigen gerechtigheid moet gesloopt worden. We moeten het leven in onszelf verliezen om het in Christus te vinden. En dat gaat nooit buiten het snoeimes van de wet of buiten de sloopkogel van Gods recht.

In de bijlagen van Boston klinken twee elementen door. Aan de ene kant de liefde tot God. Boston wenst geen afbreuk te doen aan het recht en de heiligheid van God. Het heeft ook geen zin om daar afbreuk aan te doen, want God gaat van Zijn recht niet af.

Aan de andere kant de liefde tot de zondaar. Boston wenst de zondaar geen rust te geven waar geen rust is. Het heeft ook geen zin om dat te doen, want daar schiet de zondaar niets mee op. Deze dubbele liefde ontbreekt ten diepste als men 'de pleister van Gods barmhartigheid plakt over de wonde' (Smijtegelt, Zondag 4). Een arts die het gezwel laat zitten en de patiënt met een geruststelling naar huis stuurt, verstaat zijn verantwoordelijkheid niet. Boston heeft als geestelijk arts deze verantwoordelijkheid wel verstaan. We zouden er goed aan doen om bij hem in de leer te gaan. Van deze leer kan met recht gezegd worden dat 'God op het hoogst wordt verheerlijkt, de zondaar op het diepst wordt vernederd en dat Christus op het rijkst benodigd wordt'.

(slot)

De wijze van collecteren

ds. W. Silfhout,
Veenendaal

Er zijn niet veel gemeenten meer waar nog met de lange stok wordt gecollecteerd. Veelal worden doorgeefzakjes gebruikt.

Dr. J.H. Gunning beschrijft hoe anno 1906 het collecteren er in een Utrechtse kerk aan toeging: 'En inmiddels krijgt iedere bank en iedere rij stoelen een tweevoudig bezoek van den langen hengelstok, met meerder of minder gratie over twee, drie rijen hoofden heen gebalanceerd, hier een hoed opzij duwend, ginds een van die reuzengevaarten geheel van 't hoofd stotend, overal onrust, afleiding en ontstichting brengend'.

Eerzucht of gierigheid

Ds. Jacobus Hinlopen, die genoemd wordt in de Verklaring bij de psalmberijming van 1773, heeft eens opgemerkt: 'Een schaal werkt de zonde der eerzucht in de hand, maar een zakje bevordert de zonde der gierigheid. Het is moeilijk te zeggen welke zonde het ergste is. Laten we dan maar kiezen voor de zonde die het meeste voordeel oplevert: de eerzucht. Dus de schaal! Het criterium dat Hinlopen gebruikt voor de keuze van de schaal, mag niet

doorslaggevend zijn. Richtsnoer is wat de Heere Jezus zegt in Mattheüs 6:1-4: 'Hebt acht dat gij uw aalmoes niet doet voor de mensen, om van hen gezien te worden; anders zo hebt gij geen loon bij uw Vader, Die in de hemelen is. Wanneer gij dan aalmoes doet, zo laat vóór u niet trompetten, gelijk de geveinsden in de synagogen en op de straten doen, opdat zij van de mensen geëerd mogen worden. Voorwaar zeg Ik u: Zij hebben hun loon weg. Maar als gij aalmoes doet, zo laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet, opdat uw aalmoes in het verborgen zij; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, Die zal het u in het openbaar vergelden'. Daarom kiezen we toch maar voor het doorgeefzakje. Daarmee is niet in strijd als er in de kerk een busje bij de uitgang hangt voor een bijzonder doel. In 'Gereformeerd Kerkrecht' schrijft prof. dr. H. Bouwman: 'De kerk dient ook in de wijze van collecteren te waken, dat het beginsel der barmhartigheid uitkomt.

Barmhartigheid onderstelt liefde, vrijwilligheid. Ook in het uitreiken der gaven moet de dankbare stemming des harten kunnen spreken, de liefde, die uit dank voor ontvangen zegeningen gaarne in het verborgen weldoet'.

Geld, bonnen of munten

Voor het gebruik van bonnen of munten zijn er voor- en tegenstanders. Er zijn enige redenen om voor het collecteren in de dienst te kiezen vóór bonnen of munten. Als praktische reden wordt aangevoerd dat contant geld moeilijk bij de bank kan worden gestort. Vroeger was dat anders, maar vele banken nemen geen contant geld meer in ontvangst. Soms moet daarvoor worden uitgeweken naar een plaatselijke bouwmarkt of andere grote winkel. Dit probleem kan natuurlijk ook (gedeeltelijk) worden opgevangen door de leden van de gemeente in staat te stellen tijdens bepaalde uren muntgeld in de kerk te halen. Dat gebeurt ook op vele plaatsen.

Een tweede reden die pleit voor het gebruik van bonnen of munten is dat dit fiscaal voordeel oplevert. Het bedrag waarvoor munten of bonnen wordt besteld kan immers als gift worden afgetrokken bij de aangifte inkomstenbelasting. De kerk kan daarvan profiteren. Het fiscale voordeel stelt de gever in staat meer te geven dan hij anders zou doen. Tegen het gebruik van bonnen of munten worden ook bezwaren aangevoerd. Voldeet deponeren van bonnen of munten in de collectezak nog wel aan het criterium dat gegeven wordt uit liefde tot de medemens en met het oog op de nood in de bredere zin in en buiten de kerk? Wordt dan het geven niet veel meer een kwestie van efficiency en het behalen van fiscaal voordeel? Het is natuurlijk maar de vraag of dat besef wel aanwezig is als contant geld wordt gegeven.

Tegen het invoeren van een bonnen- of muntensysteem wordt ook aangevoerd dat kinderen op deze wijze niet leren om te geven. Een bon of een muntje in de collectezak stoppen is toch iets anders dan een of meer euro's te geven. Pedagogisch is daarvoor veel te zeggen, maar hoe is de praktijk? Velen, vooral de jongeren, hebben geen contant geld meer op zak. Alles wordt betaald met een pinpas en in toenemende mate met een app op de smartphone. Daar kan iemand zijn bedenkingen bij hebben, maar deze praktijk is niet te keren.

(wordt vervolgd)

Wees trots op jezelf?

W. Fieret,
Leerdam

'Je bent uniek en hebt gaven die een ander niet heeft. Wees trots op jezelf. Deze vier woorden mag je niet vergeten.'

Dergelijke zinnen hoor je met grote regelmaat. Tijdens trainingen, waarbij het gaat om persoonlijkheidsvorming of bij cursussen om zicht te krijgen op je eigen mogelijkheden, wordt nadruk gelegd op de vaardigheden die mensen hebben. Op zichzelf is dat niet verkeerd. Ieder mens heeft gaven van de Schepper ontvangen. Die mag en moet je gebruiken. Vanuit de Bijbel weten we wel dat er daarbij twee na te streven doelen zijn: de eer van God en het heil van de naaste. Een gevolg van het eenzijdig benadrukken van de kwaliteiten die mensen hebben, is dat die twee Bijbelse doelen uit beeld zijn geraakt. Het gaat dan alleen om je zichtbare kwaliteiten. Voor het innerlijk is geen of geringe aandacht.

Augustinus wees op de noodzaak om juist oog te hebben voor het innerlijk van de mens. Zo'n zes eeuwen later deed Bernard van Clairvaux (1090-1153) hetzelfde. Wat schreef en zei hij over de verhouding tussen het uiterlijk en het innerlijk van de mens?

Oren van het hart

Bernard van Clairvaux woonde en werkte in Frankrijk. Hij wordt gezien als een van de invloedrijkste theologen uit de Middeleeuwen. Reformators zoals Luther en Calvijn hadden veel respect voor zijn werk en zienswijze en noemden hem regelmatig met instemming in hun boeken. Hij legde sterk de nadruk op het innerlijk van de mens. 'Spits de oren van je hart', was een van zijn bekende uitspraken. In een van zijn preken stelde hij het hemelse leven tegenover het aardse. 'Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt' (Joh. 17:3). De andere kant noemde hij lichtzinnig-

heid, die de mens berooft van het zien van de waarde van dat geestelijke leven: 'Voor de geest wordt de blik vertroebeld, nu eens door de verlokkingen van het eigen vlees, dan weer door de verstrooidheid en eerezucht van deze tijd'.

Daarom is terugkeer naar het hart 'uitermate' goed. Mensen zijn niet in staat hun eigen eeuwige heil te verwerven. 'Bekering is het werk van een Goddelijke en niet van een menselijke stem'. Het is immers door de verdienste van een Ander, Gods Zoon Jezus Christus. Dat is een van de kernpunten van zijn opvattingen. Daarom hechte

hij zoveel waarde aan het innerlijke leven, want mensen kunnen Gods stem pas goed horen met het h art.

Schijn en zijn

Aan de buitenkant kunnen er veel dingen zijn die goed lijken. In een van zijn 86(!) preken over het Hooglied houdt Bernard van Clairvaux mensen de spiegel voor. Velen kleden zich religieus - wellicht doelde hij hierbij op een monnikspij - en hebben dus een godsdienstige gelofte gedaan. Uiterlijk is het allemaal in orde. Is dan hun leven, hun innerlijk, werkelijk veranderd? Dat is niet het geval als ze bijvoorbeeld herinneringen uit hun verleden vertellen en daarover tevreden zijn: 'Hoe sterk ze zich bijvoorbeeld ooit geweest hebben in een toernooi. (...) Wat zij dus gedaan hebben, raken ze niet kwijt en tegelijkertijd maken ze zich iets wijs, want God laat niet met Zich spotten. De oude mens hebben ze niet afgelegd, maar ze hebben een nieuw hemdje aangetrokken'. Met dit en andere voorbeelden maakte Bernardus duidelijk dat het ten diepste om ons innerlijk gaat. Dan is zelfonderzoek nodig met de vraag of de drijfveer wel zuiver is. God liefhebben met geheel het hart betekent 'alles wat je in je eigen lichaam of in dat van een ander bevalt geen voorrang te geven op de liefde voor het allerheiligste lichaam van Christus. Hieronder begrijp ik ook wereldse roem, want dat is materiële roem. Wie daarin hun genot vinden, zijn ongetwijfeld zelf ook materieel', aldus Bernard.

Evenals bij Augustinus zien we dat Bernard naast zijn gerichtheid op het innerlijk zich ook ijverig bezig hield met zaken die het buitenkantleven betroffen. In zijn kloosterorde speelde hij een belangrijke hervormende rol. Tijdens zijn vele reizen door Europa waarschuwde hij onophoudelijk tegen het proces van verwereldlijking van de kerk in zijn tijd. Met ernst riep hij op tot een aan God gewijd leven.

Terug naar de vier woorden uit de introductie: 'Wees trots op jezelf'. Ja, ieder mag blij zijn met de gaven die de Heere gaf. Maar hoe ga je ermee om? Bernard hield deze les voor: Geen zelfverheerlijking: 'G d zal alles in alles zijn: het verstand ontvangt een licht dat niet zal doven, de wil ontvangt een vrede die zich niet laat storen en het geheugen put eeuwig uit de bron die altijd zal stromen'. Dan is het uiterlijk ondergeschikt aan het innerlijk.

(wordt vervolgd)

Bernard van Clairvaux: 'Spits de oren van je hart'.

De Heere is getrouw en goed

‘Vijfenvertig jaar predikant zijn, dat is onvoorstelbaar. Als je begint, kun je je niet voorstellen dat je zoveel jaren zult mogen preken. En als je erachter staat, moet je zeggen: Het was maar even. En de rode draad? De Heere is getrouw en goed’.

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

Preken doet de 83-jarige ds. R. Kattenberg nog elke week. ‘Goed spreken van de Heere, Zijn Woord verkondigen, dat is de mooiste taak die een mens kan krijgen’. Door lichamelijke ongemakken beperkt hij zich de laatste jaren tot één dienst op zondag, die aan het eind van de middag. ‘Als mensen me met een stok naar de kansel zien lopen, denken ze soms: Hoe zal dat gaan? Maar eenmaal op de preekstoel, gaat het lichamenlijk goed. Ik kan nog een hele preek staande houden’.

Ds. Kattenberg typeert zijn preken als ‘christocentrisch’. ‘Welke tekst je ook neemt, je zult altijd moeten zoeken naar het kruis van Christus. Dat moet het centrale punt in je preek zijn. En iedere keer moet je op de radicaliteit van de zonde en de radicaliteit van de genade wijzen’. Warme herinneringen heeft ds. Kattenberg aan ds. Chr. van Dam. ‘Ik heb hem in mijn jonge jaren in Rotterdam vaak gehoord. Zijn gunnende prediking is voor mij altijd een voorbeeld geweest. Sommigen waardeerden die niet. Dan zei ds. Van Dam: ‘Jullie denken zeker: wat moeten we met die lichte dominee? Hij lijkt wel iemand van het Leger des Heils’. Maar zijn stelregel was: ‘Ik neem er liever een teveel mee dan een te weinig’. Dat spreekt me aan’.

Naar Lelystad

Aan zijn eerste gemeente, Lelystad, bewaart ds. Kattenberg bijzondere herinneringen. Toen hij er in 1977 werd bevestigd, telde de gemeente 77 leden en 103 doopleden. ‘De gemeente was nog maar vier jaar oud. Toen ik het beroep aannam, hilde de voorzitter van de kerkenraad van blijdschap en tegelijk zat hij

Ds. R. Kattenberg is 45 jaar predikant.

met het zweet in zijn handen. Hoe kon zo'n klein groepje een predikant onderhouden? Maar er is voor Lelystad gezorgd. De Heere betoonde de Getrouwe te zijn’.

Tijdens het gesprek is merkbaar dat ds. Kattenberg het pionieren in Lelystad als een bijzonder voorrecht heeft ervaren. ‘Het was wel een opgave om van een groep mensen met heel verschillende achtergronden één gemeente te maken. Bijna elke maand kwamen er nieuwe gezinnen bij. Ik probeerde dan altijd vóór de zondag te gaan kennismaken. Dan bereidde ik hen er ook op voor dat het wellicht wennen voor hen zou zijn. Tegen mensen uit de ene gemeente vertelde ik dat ze misschien wat langzamer moesten zingen dan in hun vorige kerkelijke gemeente. Tegen andere nieuwkomers zei ik soms het tegenovergestelde. Vooral aan mensen die zich langs de rand bewogen, besteedde ik veel aandacht.

Een van hen zei eens: ‘Dominee, wij komen van alle gemeentelieden het minst in de kerk en u bezoekt ons het meest’.

Lelystad was zijn eerste gemeente. Daar kreeg hij in 2008 ook emeritaat. Tussendoor diende hij achtereenvolgens Scheveningen, Arnhem, Vlissingen en nog een keer Arnhem. Twee gemeenten diende hij dus tweemaal. ‘Zo heeft de Heere mijn levensweg geleid’.

Voor de tweede maal predikant worden in dezelfde gemeente geeft volgens ds. Kattenberg ‘een dubbel gevoel’. ‘Enerzijds lijkt bij terugkeer alles vertrouwd. Anderzijds merk je dat de tijd niet heeft stilgestaan. Je mist soms vertrouwde gezichten. Mensen zijn inmiddels overleden of verhuisd. Soms zijn gewoonten veranderd’.

Broeder Rietdijk

Het hoogtepunt van de ambtsbediening van ds. Kattenberg -het was tegelijk het dieptepunt- was dat hij de begrafenis van ds. D. Rietdijk mocht leiden. De vriendschap tussen hen, die 31 jaar zou duren, bestond al toen ze beiden nog in de accountancy werkzaam waren. ‘We werden op dezelfde avond bij ds. A. Vergunst in de kerkenraad gekozen. Toen broeder Rietdijk wegviel, is er voor mij een groot stuk eenzaamheid gekomen’. Naast het dienen van een gemeente maakte ds. Kattenberg bijna vijfentwintig jaar deel uit van het bestuur van de Jeugdbond. ‘Dat heb ik met veel vreugde gedaan. Altijd stond me voor ogen dat het jeugdwerk dienstbaar moet zijn aan alle jongeren uit alle gemeenten’.

Daarnaast was hij bestuurlijk betrokken bij verschillende interkerkelijke organisaties, zoals de reformatorische scholengemeenschappen Guido de Brès en Jacobus Revius, Protestants Nederland en de Willem de Zwijgerstichting. ‘Ik voel me beslist verbonden aan onze eigen gemeenten, maar ik vind die interkerkelijke samenwerking belangrijk. Dan merk je dat er veel is wat samenbindt’. Ds. Kattenberg betreurt dat deze onbevangen blik naar buiten de laatste decennia minder lijkt te zijn geworden.

Het kijken over de kerkelijke muren heen, heeft ds. Kattenberg geleerd van zijn grootvader. ‘Opa De Graaf was ouderling in de Gereformeerde Gemeente van Kampen. Als turfschipper voer hij vaak naar Drenthe. Daar kerkte hij soms bij een gereformeerde dominee naar wie hij goed kon luisteren. Maar als zo'n predikant dan bijvoorbeeld Gezang 25 opgaf, zei opa hardop: ‘Dominee, mag het ook Psalm 25 zijn?’

Transgenderisme in Bijbels perspectief

Wie had enkele jaren geleden kunnen denken dat in korte tijd allerlei boeken zouden verschijnen over genderproblematiek en zelfs over transgenders? Wat is er toch aan de hand in de maatschappij? Het is dit helder geschreven boek dat daar antwoord op geeft: "Transgenderisme in Bijbels perspectief".

ds. H.J. Agteresch,
Werkendam

We leven met elkaar in een tijd van een seksuele revolutie die in verschillende golven door de samenleving spoelt. De eerste en tweede golf bestond uit de maatschappelijke acceptatie van het feminisme en homoseksualiteit, de derde golf is die van het transgenderisme.

Een transgender is iemand die het gevoel heeft in het verkeerde lichaam te zitten. Het lichaam is gezond en biologisch geheel mannelijk of vrouwelijk, maar toch beleeft iemand het niet zo. Tot voor kort behoorde een transgender tot een zeldzame afwijking die om psychologische begeleiding vroeg. Steeds agressiever wordt door de genderideologie uitgedragen en opgedrongen dat iedereen geboren wordt met een biologisch geslacht, maar dat het zelfbewustzijn daarvan om nadere ontwikkeling vraagt. Dit maakt dat allerlei variaties rondom het man en vrouw-zijn mogelijk zijn en ook geaccepteerd moeten worden.

De christenplicht

In het boek vinden we veel bruikbare informatie over achtergronden, maatschappelijke processen, praktische adviezen en een Bijbels denkkader. Onze christenplicht wordt verwoord in Romeinen 12:1: 'Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen

Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst!'

Om twee voorbeelden van een praktisch advies te noemen: 'De beste manier waarop pre-puberale kinderen met genderdysforie geholpen kunnen worden, is door hen aan te moedigen om hun genderidentiteit in hun biologische geslacht te vinden. Het is belangrijk om te beseffen en duidelijk te maken dat jongens nooit in meisjes kunnen veranderen of omgekeerd, alle hormonen en chirurgie ten spijt' (blz. 34). En over het omgaan met een transgender kind: 'Trek heldere lijnen. Maak vanaf het begin duidelijk dat je de eigen naam van het kind zult blijven gebruiken en wees hierin consequent' (blz. 35). De kerk krijgt het advies om bij mensen met genderdysforie te proberen de nood te voelen. Zorgvuldig luisteren is heel belangrijk. Probeer met elkaar naar de Bijbel te luisteren.

Ervaringsverhalen

Het boek heeft een enorme meerwaarde gekregen door het opnemen van ervaringsverhalen. Indrukwekkend is het verhaal van Laura Perry, die 10 jaar als transgenderman heeft geleefd. Zij ervoer tot haar schrik dat geen enkele

chirurgische ingreep haar echt tot man maakte. In plaats van vrijheid beleefde zij een gevangenis. Laura had blijvend biddende ouders. Romeinen 12:1-2 ging erg aanspreken. De Heere gaf de liefde weer terug voor het lichaam waarmee ze geschapen was. Een wonder!

Een centraal hoofdstuk is 'Transgender - Wat zegt de Bijbel?' Scribenten zijn ds. C. Sonneveld en dr. B.A. Zuiddam. Onze tijd beleeft een frontale aanval op Gods scheppingsorde, op het huwelijk en op het gezin. Op bladzijde 108 lezen we: 'Deze tijd met haar onderwaardering van het lichaam en haar focus op psychische gevoelens heeft dringend behoefte aan een theologie van het lichaam!'

Deze zin riep bij mij een spanningsveld op. Enerzijds worden de geslachtelijke kenmerken ondergewaardeerd door de psychische beleving, anderzijds is mijns inziens iemand juist overmatig gefocust op het lichaam en impliceert dat weer een tijd van juist óverwaardering van het lichaam. Liever spreek ik daarom over een toegenomen aandacht voor het lichaam, dat sterk geleid wordt door psychische gevoelens die een andere beleving van het lichaam kunnen geven.

Onbarmhartig

Het boek is zorgvuldig en evenwichtig geschreven. De conclusie is duidelijk: 'Niet alleen voor volwassenen, maar ook voor jongeren en met name voor meisjes is de transgenderideologie, hoe geweldig ze ook lijkt, uiteindelijk onbarmhartig. Het wordt hoog tijd dat wij in Nederland wakker worden. In naam van de liefde. Of beter nog: in naam van de enige waarachtige God en van Jezus Christus Die Hij gezonden heeft' (blz.110). Het taalgebruik maakt het boek toegankelijk voor de eenvoudige lezer. Van harte aanbevolen als u met een enkel boek wil weten wat er in onze samenleving allemaal aan het verschuiven is op seksueel gebied. Uw gedachten worden hierdoor op een eerlijke manier gevormd. Als ik u wijs op de doelgroep, dan weet u genoeg: ouders, onderwijzers en gemeentelieden. Eigenlijk ontbreekt dus niemand. Bijbels Beraad m/v heeft er goed aan gedaan dit boek in samenwerking met uitgeverij De Banier uit te geven. Mag ik u ook vragen om eens te kijken op de leeswaardige site www.bijbelsberaadmv.nl?

N.a.v. "Transgenderisme in Bijbels perspectief. Doordenking voor thuis, op school en in de kerk", dr. B.A. Zuiddam (red.); uitg. De Banier; 176 blz., € 11.95.

'De transgenderideologie is uiteindelijk onbarmhartig.'

Het beslissende punt

Al enige weken wordt op Cvandaag.nl gereageerd op een lezing van de hersteld hervormde predikant dr. G.A. van den Brink over het 'aanbod van genade'. Het gaat om een aangelegen punt dat ook onze belangstelling heeft.

ds. G. Clements,
Gouda

Om die reden lijkt het ons goed op de hoofdzaak van de lezing in te gaan. Wij gaan voorbij aan de veroordelende woorden die door hem over dienaren des Woords gesproken zijn. Wel willen we nadenken over de vraag die hij ons stelt: Waar valt de beslissing voor ons eeuwig zielsbehoud? Van den Brink zegt: in ons geloof. Wij vragen ons af: is daarmee alles gezegd?

Boodschap van het Evangelie

Van den Brink begint zijn lezing met een samenvatting van het Evangelie. Die samenvatting luidt dat Christus Zijn leven gegeven heeft tot verzoening voor de zonden. Hij is de Zaligmaker die wij nodig hebben. De heilsfeiten worden gepredikt zodat wij mogen weten hoe de zaligheid verworven is. Dit Evangelie is geopenbaard om geloofd te worden. Dat zijn we in grote lijnen met hem eens. Johannes predikte: 'Bekeert u, en geloof het Evangelie' (Mark. 1:15).

Van den Brink noemt dus het geloof het beslissende punt. Geloof je het, dan ben je behouden en als je het niet gelooft, ga je verloren. Volgens Van den Brink is het geloof bij veel predikanten niet het beslissende punt. Deze dominees voegen, volgens hem, kleine lettertjes aan de evangelieboodschap toe. Die kleine lettertjes gaan over de ellendekennis, de wedergeboorte of de uitverkiezing. Deze opvatting slijpelt volgens Van den Brink overal doorheen en heeft een verlamdende uitwerking op de hoorders.

Kleine lettertjes

Van den Brink meent dat de hoorders wel

Waar valt de beslissing voor ons eeuwig zielsbehoud?

zullen geloven als we die kleine lettertjes maar weghalen. Maar de Bijbel heeft geen kleine lettertjes. Alles is ons geopenbaard in grote, duidelijke letters: de roepstem van het Evangelie, maar ook onze doofheid en doodsheid om aan de roepstem van het Evangelie gehoor te geven. De prediker dient de volle raad Gods te verkondigen. Eerlijke prediking vraagt een heilig evenwicht tussen onze verantwoordelijkheid én onze onmacht om te geloven. Als we dit evenwicht uit de prediking weghalen, doen we de Schrift tekort. Dat tekort blijkt duidelijk aan het einde van zijn lezing, als Van den Brink de

argeloze jeugd tot geloof gaat nodigen. Hij zegt: 'Jezus is gestorven voor onze zonden (Paulus). Dat gaat over ons. Geloof dit Evangelie en je bent gered!' Dat klinkt simpel, maar is tegelijk misleidend. Ik herinner mij zo'n zelfde oproep van de grote evangelisatiecampagnes in Afrika. Opgezweept door opwekkingsmuziek gingen duizenden handen omhoog. Mijn catechisanten mochten er niet heen, sommigen deden het toch. Na weken vroeg ik hen: Hoe voel je je nu? Ben je nog zo enthousiast? Meestal was het antwoord: Het is allemaal weer weg. Precies.

God geeft de wasdom

Algemene evangelieprediking zonder de wet leidt tot een oppervlakkig tijdgeloof. Het valt op dat Van den Brink ook geen enkel onderscheid maakt tussen tijdgeloof en waar geloof. In de gelijkenissen van de Heere Jezus gebeurt dat bij herhaling. Niet alle zaad valt in goede aarde. Er is een geloof dat snel en met vreugde opgroeit, maar geen wortel heeft. Het verdort! Calvijn erkent dat niet alle geloof de naam van geloof waard is. Daarom begeert hij onderzoek te doen 'naar de waarachtige eigenaardigheid des geloofs' (Inst. III.2.1). In zijn commentaar op Jesaja 53:1 schrijft Calvijn dat nauwelijks 'een honderdste' gelooft. Dat doet volgens de reformator geen afbreuk aan de heerlijkheid van het Evangelie, maar wijst onze hardnekkigheid aan. Jesaja was een zeer begenadigd Evangelieprediker. Maar het hart van het volk was vet, de ogen waren zwaar, de oren doof (Jes. 6:10).

Wie geloven er dan wel? Jesaja stelt die vraag ook: 'Aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard?' Volgens Calvijn wordt met de 'arm des HEEREN' de buitengewone openbaring van Gods Geest bedoeld. Dát is voor Jesaja en Calvijn het beslissende punt. De prediker zaait het zaad van Gods Woord, hij ziet uit naar de vrucht, maar het is God die de wasdom geeft. Dat is niet verlamdend, maar juist moedgevend!

Van den Brink heeft groot geruis gemaakt over de prediking in ons vaderland. Intussen vrezten we dat hij het aloude spoor van de gereformeerde vaders bijster is. Niet de predikers, maar hijzelf moet ernstig vermaand worden. Het beslissende punt ligt daar waar God de verloren zondaar uit genade oproept en hem het geloof schenkt. 'Niet ons, o HEERE! niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil!' (Psalm 115:1).

Zaait aan alle wateren

Professor P.J.M. de Bruin was al op jonge leeftijd geïnteresseerd in de geschiedenis van zijn familie. Wat hij daarover hoorde schreef hij op. Over een van zijn familieleden schreef hij: ‘Gerritje de Bruin was een godvrezende vrouw, die zeer vrijmoedig getuigde en opwekte tot godsvrucht’.

A. Bel,
Vlaardingen

Prof. P.J.M. de Bruin

en ze sprak met hen over wat nodig is in leven en sterven.

Een bijzonder ogenblik

Een aantal jaren later – het was weer winter – zagen de tuinmansvrouw en haar man op een avond twee jonge mannen hun huisje naderen. De twee schilders! ‘Wat komen jullie doen?’ ‘We komen niet om uw koffie, maar we komen vertellen wat de Heere aan onze zielen gedaan heeft’, was het antwoord. En ze vertelden dat de woorden en de gebeden van de vrouw hen waren bijgebleven. Meer en meer was hun geweten verontrust geworden bij de gedachte eenmaal God te moeten ontmoeten. Duidelijk had de Heere hun getoond dat de vrouw waarheid sprak en dat zij van God vervreemd voortleefden en in het gericht van God niet konden bestaan. In het verborgen waren ze nu worstelaars aan de troon der genade geworden en smekelingen om genade. Er was een bijzonder ogenblik gekomen toen de een tegen de ander zei: ‘Wat ben je stil!’ ‘Dat kan ik ook wel van jou zeggen’, was het antwoord. En toen vertelde hij dat het gebed van de tuinmansvrouw als een vuur in hem was gaan branden en hem veroordeelde als een doemwaardig zondaar voor God. Maar dat hij ook was gaan smeken om genade en reiniging in het bloed van het kruis. En zo was het bij zijn collega ook.

Dat alles vertelden ze die avond in het tuinmanshuisje. Ds. De Bruin eindigde zijn verhaal met de woorden: ‘Lang zaten ze bij elkaar en maakten samen de Heere groot, Wiens wegen wonderlijk zijn en Die de oren wonderen op wonderen horen doet.’

Pieter Johannes Marie de Bruin (1868-1946) werd in 1893 predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerken. In het Jaarboekje van de Christelijke Gereformeerde Kerken van 1896 schreef ds. De Bruin over de zuster van zijn grootvader, Gerritje de Bruin. Ze was in 1795 geboren in Voorschoten en in 1876 is ze overleden in Oegstgeest. Haar man was Barend Gerritsen, iemand die ook de Heere vreesde. Hij was tuinbaas. Het gezin woonde in Oegstgeest, dicht bij Leiden, in een huisje vlak bij een groot herenhuis dat zich bevond op een uitgebreid buitenverblijf. De bewoners van dat herenhuis verbleven er alleen gedurende de zomer en de herfst. Zodra het winter werd, vertrok men naar Leiden. Dan was het ook de tijd dat er onderhoudswerkzaamheden verricht werden.

Een kwelling

Eens was de familie weer naar Leiden vertrokken, en na een paar dagen kwamen er twee jonge mannen om schilderswerkzaamheden te verrichten. Het werd twaalf uur, tijd om te eten. De tuinmansvrouw kon hen zien vanuit haar huisje. Ze zag dat ze zomaar zonder te bidden begonnen te eten. Ze moest steeds aan hen denken, en ze zei tegen zichzelf: Ben ik wel getrouw voor mijn God als ik die twee jongens zomaar ongewaarschuwd laat voortgaan? Moet

ik niet aan alle wateren zaaien? En er rijpte een plan.

De volgende morgen ging ze naar de jongens toe. Ze zei: ‘Ik zag dat jullie bij het eten niets te drinken hadden. Ga maar met mij mee, dan krijgen jullie koffie’. Graag gingen ze mee.

De koffie werd ingeschonken en de jongens wilden gaan eten, maar de tuinmansvrouw zei: ‘Ik zag dat jullie niet baden voor het eten. Daarom wil ik met en voor jullie een zegen vragen’. Voordat de jongens iets konden zeggen, vouwde ze haar handen en vroeg ze een zegen voor het eten, maar ze droeg haar gasten ook op aan de troon der genade en ze smeekte om hun bekering. En tijdens het eten vertelde ze hoeveel zaligheid er gesmaakt wordt in de dienst van God en hoe schadelijk het is om de wereld te dienen. Na het eten dankte ze. Wat de jongens dachten wist de vrouw natuurlijk niet, maar op hun gezichten was wel te lezen dat ze het bidden en spreken niet op prijs hadden gesteld.

De volgende dag werden ze weer uitgenodigd. Ze aarzelden. Dat bidden vonden ze een kwelling. ‘Zo te horen denkt dat mens zeker dat we zeer slechte mensen zijn’. Maar uiteindelijk won de koffie het. Zolang ze in het herenhuis aan het werk waren, hebben ze tussen de middag steeds koffie gedronken en de tuinmansvrouw bad dan steeds voor en na het eten

Boekennieuws

"Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen; Psalmen in Woord en beeld" (deel 2), ds. D.W. Tuinier e.a.; uitg. De Ramshoorn; 114 blz., € 23,50.

Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen; Psalmen in Woord en beeld

De Psalmen worden weleens vergeleken met een geestelijke apotheek met medicijnen voor alle kwalen van de ziel. En zo is het! De Psalmen vertolken op een prachtige manier wat er leeft in het hart van een kind van God. Gods werk klinkt in de diepten en in de hoogten van het leven met de Heere.

Zo was dat ook voor koning David, van wie de meeste psalmen afkomstig zijn. Aan de hand van zijn eigen levensgeschiedenis, in worstelingen en uitkomsten, komt het leven met de Heere naar voren. Dat merk je ook aan de titel van dit boek: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen". Het is ontleend aan Psalm 42. In dit boek, het tweede deel van een serie over de Psalmen, schreef onze broeder ds. D.W. Tuinier 52 meditaties over de Psalmen 26 tot en met 50. Door deze opzet is het boek goed te gebruiken als weekboek.

De meditaties zijn verrijkt met citaten van C.H. Spurgeon, die in de tekst zijn ingelast. Elk stukje wordt afgesloten met

gespreksvragen. Daardoor kan het boek ook gebruikt worden in verenigingsverband bijvoorbeeld.

Speciaal voor dit deel van de psalmenserie maakte Henk van den Brink schilderijen waarmee de Psalmen treffend in beeld werden weergegeven. Deze platen worden toegelicht door M.J. Ruissen. Ten slotte treft u in dit boek de psalmberijming van Jacobus Revius aan. Die is in hedendaags Nederlands hertaald. Verouderde woorden worden met voetnoten verklaard. Deze berijming is weer nauw verwant aan die van Petrus Datheen.

De inhoud van dit boek nodigt uit om de Psalmen te zingen.

ds. R.A.M. Visser, Apeldoorn

"Zicht op de Bijbelse Boodschap", dr. P. de Vries; uitg. Brevier; 280 blz., € 24,99.

Zicht op de Bijbelse boodschap

Met het boek "Zicht op de Bijbelse boodschap" hebben we een studieboek in handen dat in vier hoofdstukken vier grote Bijbelse thema's bespreekt:

1. De boodschap van verzoening in het Oude Testament
2. De boodschap van bekering bij de profeten
3. De boodschap van het komende gericht in het onderwijs van Jezus
4. De boodschap van het evangelie naar Johannes

De auteur, dr. P. de Vries, toont aan dat de Bijbel een eenstemmige boodschap laat klinken over vele onderwerpen.

De lezer wordt meegenomen door de verschillende Bijbelboeken en krijgt inzicht in de bredere verbanden van het Oude Testament over de verzoening. Het blijvende belang van het Oude Testament over de boodschap van de verzoening wordt duidelijk aangetoond. Vanuit de grondtekst wordt ingegaan op de betekenis van het Bijbelse spreken over bekering. Daarbij wordt niet de canonieke volgorde van de boeken van het Oude Testament gevolgd, maar worden de boeken van de profeten in chronologische volgorde ter sprake gebracht. Steeds weer en op allerlei wijze hebben de profeten Israël tot bekering geroepen. En ook Christus, de hoogste Profeet, komt met de boodschap van de bekering. Kernachtig is de samenvatting: 'Terugkeer tot de HEERE is een bevel, maar boven alles een gave van de HEERE Zelf.'

Het boek geeft onderwijs over de nieuwtestamentische boodschap van hemel en hel in de prediking van de Heere Jezus. Hier is de schrijver niet alleen de docent, maar ook de pastor die het hart van de lezer wil aanspreken. In het laatste hoofdstuk gaat hij in op de aard en het taalgebruik in het evangelie van Johannes. Duidelijk wordt dat er geen wezenlijk verschil is met de andere evangeliën.

Het vierde evangelie benadrukt zelfs sterker dat Jezus werkelijk mens en tegelijk werkelijk God is.

Het boek bevat toelichtende voetnoten en per hoofdstuk een rubriek 'Geraadpleegde literatuur'. Dr. De Vries geeft aan dat deze studie de bedoeling heeft om een hulpmiddel te zijn bij het verstaan van de Bijbelse boodschap. Graag sluit ik mij aan bij zijn wens: 'Moge het lezen ervan ons nog dieper leren erkennen en belijden: 'In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien; maar Uw gebod is zeer wijd' (Ps. 119:96).

ds. W. Harinck, Utrecht

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Nijkerk,

ds. G.P. van Nieuw Amerongen te Goes

AFSCHEID DS. AL-CHALABI VAN BRAKEL

Ds. M.T. Al-Chalabi heeft woensdag 24 augustus afscheid genomen van de Gereformeerde Gemeente van Brakel. De predikant bepaalde tijdens de dienst zijn gehoor bij Hooglied 5:16. Het thema van de preek was: 'De heerlijkheid van Christus', met als hoofdgedachten: Zijn spreken, Zijn gestalte en Zijn volk.

Hooglied 5 gaat over het berouw van de bruid, een beeld van de bruidskerk van Christus. De bruid krijgt berouw en staat op van het bed van zorgeloosheid, nadat Christus op de deur heeft geklopt en is geweken. Zij zoekt Hem en prijst Zijn begeerlijkheid. Zijn gehemelte, dat is Zijn gehele mond, is enkel zoetigheid. Dat is al begonnen in de eeuwigheid in de vredesgedachten in de raad Gods. Het gehemelte van Christus werd na de val van de mens geopenbaard in Gods liefde in het opzoeken van Adam. In de tijd gebruikt Christus Zijn dienst-knechten voor de verkondiging van Zijn Woord. Ook in de wetsprediking klinkt die zoetigheid. De wereld hoort vervloeking, maar voor hen die in dit leven leren bukken en buigen is er genade.

Zijn gestalte is gans begeerlijk. Zijn lippen zijn als leliën, druppende van vloeiende mirre. Uit een lelie kan geen mirre komen. Dat geeft aan dat dit niet op een menselijke wijze verstaan kan worden. Mirre komt uit een gekerfde boom. Zo is Christus

onder het gewicht van het Goddelijk recht ingekerfd en heeft Zijn bloed op de aarde gedrupt. Tegelijk kwam uit Zijn gehemelte enkel zoetigheid.

'Mijn volk' slaat op het laatste deel van het tekstvers: 'Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend'. Dat kan alleen in het bloed van Christus. Eén of geen druppel van Zijn bloed: dat geeft een eeuwigheid van verschil. Als Christus mijn Liefste wordt, gunnen we dat ook anderen van harte. In de tekst spreekt de bruid tot de dochteren van Jeruzalem, de bekommerden. Zij zien vooral de geestelijke rijkdom van de bruid en niet hun strijd en gemis. Op Zijn tijd zorgt Hij voor een oplossing.

Ds. Al-Chalabi werd na de preek toegesproken door ds. C. Hogchem namens de classis Dordrecht, en door de voorzitter van de kerkenraad, ouderling C. de Boef. De dominee werd aan het einde van de dienst Psalm 121 vers 4 toegezongen.

Kerkenraad Brakel

BEVESTIGING EN INTREDE DS. PATER IN WAARDENBURG

Met blijdschap delen wij u mede dat op woensdag 28 september ds. G. Pater als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden. De bevestigingsdienst, die om 14.30 uur aanvangt, wordt geleid door onze consulent, ds. W. Mouw. De intrededienst van ds. Pater begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Tricht-Geldermalsen. De diensten zijn ook te beluisteren via:

www.kerkdienstgemist.nl (Bethelkerk

Tricht-Geldermalsen). Het adres van de fam. ds. G. Pater is m.i.v. 21 september: Dorpsstraat 3, 4181 BM Waardenburg. Wij willen alle (emeritus)predikanten en studenten die in de afgelopen jaren bij ons zijn voorgegaan hartelijk dankzeggen voor de bereidwilligheid die hierin is getoond. Alle toegezegde preekbeurten vanaf 1 oktober komen te vervallen.

Kerkenraad Waardenburg

HERDENKINGSDIENST OUDE TONGE

In verband met het 75-jarig bestaan van onze gemeente wordt op zaterdag 17 september een herdenkingsdienst gehouden. Onze consulent ds. G.J.N. Moens hoopt daarin voor te gaan. Aanvang 14.00 uur. Belangstellenden, oud(doop)leden zijn van harte welkom.

Kerkenraad Oude Tonge

HARTELIJK DANK!

Voor het meeleven en de liefdeblijken rond mijn 40-jarig ambtsjubileum zeg ik ieder hartelijk dank. Medebroeders, kerkenraden, ambtsdragers en gemeenteleden gaven hier blijk van. Het rijkste is de band die met velen gevoeld wordt in de onderlinge betrokkenheid op de eer van God in de komst van Zijn Koninkrijk.

ds. C.J. Meeuse

AANGEPASTE DIENST IN BEEKBERGEN

Op zaterdag 17 september (14.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Beekbergen een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een beperking. In deze dienst hoopt voor te gaan student J. Janse uit Vierhouten. De preek gaat over Mattheüs 9:1-13. Allen - wel of niet met een beperking - van harte welkom. Collecte tijdens de dienst of Helpende Handen: NL17INGB 0322 4034 64.

Berichten

TOOGDAG GBS IN BARNEVELD

De Gereformeerde Bijbelstichting belegt op zaterdag 8 oktober haar 56e toogdag. Locatie: De Hoeksteen van de Gereformeerde Gemeente in Nederland, Vellerse- laan 1 Barneveld.

De morgenbijeenkomst begint om 10.30 uur. De opening wordt verzorgd door ds. A.C. Rijken, voorzitter. Daarna spreken ds. L. Blok en ds. K. van Olst. De pauze duurt van 12.30 uur tot 13.45 uur. Tijdens de middagbijeenkomst spreken

ds. A.F.R. van de Veen, ds. K. Visser en ds. A. van Voorden. Ds. Van Voorden verzorgt de sluiting. Het kerkgebouw is goed bereikbaar per auto via de A30, afslag Barneveld-Zuid. Bij de kerk zijn voldoende parkeerplaatsen. De kerk is ook uitstekend per trein te bereiken (uitstapen op station Barneveld-Zuid). Meeluis- teren kan via <http://kerkstream.polcloud>.

nl:8000/GGINB Als dat niet lukt, kunt u met uw telefoon inbellen naar 0342-787611. Hier zijn belkosten aan verbonden. U kunt de link ook aanklikken via www.gginbarneveld.nl

NIEUWE NAAM VOOR CGO

Per 1 september heeft CGO een nieuwe naam. 'Cursus Godsdienstonderwijs' wordt 'Centrum voor Godsdienstonderwijs'. Het bestuur heeft daartoe besloten om verwarring te voorkomen, want de hbo-opleidingen vallen niet onder de noemer 'cursus'. Met de keus voor 'Centrum voor Godsdienstonderwijs' kan het bekende CGO gebruikt blijven worden. Er is nu ook een nieuw logo.

BIJBELLEESGROEPEN VOOR JONGEREN MET AUTISME

'Bijbellesen is belangrijk, maar hoeveel verzen lees ik per keer? Wat is de betekenis van wat ik lees? Er staat zoveel beeldspraak in de Bijbel, die ik moeilijk vind. En wat betekent een Bijbelgedeelte voor mij persoonlijk?'

Vind je het fijn om samen met anderen uit de Bijbel te lezen? Dat kan! In de achterliggende jaren zijn er op verschillende plaatsen Bijbellesgroepen gestart. Jongeren met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie komen bij elkaar om samen met een ouderling uit de Bijbel te lezen en na te denken over de betekenis van een Bijbelgedeelte en de toepassing ervan. Als je meer informatie wilt of je wilt aanmelden, kun je contact opnemen met:

- **Alblasserdam:** ouderling D. Rosbergen: drosbergen@gergemalblasserdam.nl

- **'s-Gravenpolder:** ouderling J.W. van de Graaf: vandegraaf@gergemgravenpolder.nl

- **Veenendaal:** ouderling K. van Vliet: kvvliet@gergemveenendaal.nl

- **Algemeen:** Inge van Hell, consulent Helpende Handen: w.vanhell@helpendehanden.nl / www.helpendehanden.nl/

www.helpendehanden.nl/

bijbellesgroepen (De groep in 's-Gravenpolder start bij voldoende aanmeldingen).

REGIOMORGEN IN DEN HELDER

De Bond van Vrouwenverenigingen belegt op dinsdag 13 september (10.45 uur) een regiomorgen in de kerk te Den Helder (Reigerstraat 86). Ds. A. Verschuure spreekt over 'Op reis! Maar hoe?' Leiding: A.P. de Vries. Opgeven vóór 10 september bij ccdevreugd@tele2.nl of tel. 0223-620219.

HOMOSEKSUALITEIT IN DE GEMEENTE

Op 16 september (19.30 uur) is er in Woerden (kantoor CBGG, Houwtuinlaan 7) een bijeenkomst voor ambtsdragers en contactpersonen over 'homoseksualiteit in de kerkelijke gemeente'. We kunnen leren van ervaringsverhalen en ontvangen praktische tips voor de kerkelijke gemeente. Christine Stam, auteur van het boek "Homo in de biblebelt", geeft een lezing. Opgave via: secretariaat.Ouders@kliksafe.nl rondom: aenwhoogerwerf@kliksafe.nl

Namens de commissie 'Seksuele diversiteit' vanuit het Platform Toerusting Gereformeerde Gemeenten (Deputaatschap DMZ, JBGG, Stichting de Vluchtheuvel, Ouders en familie rondom).

STUDENTENCATECHESE EDE

Woon je als student in Ede en is het volgen van catechisatie in je eigen gemeente praktisch gezien niet haalbaar? Evenals voorgaande jaren wordt in Ede catechisatie gegeven aan studenten die in Ede studeren of wonen. Je bent hartelijk welkom in de Petrakerk, Lunterseweg 25 te Ede. De eerste catechisatie wordt gegeven op maandag 26 september om 19.45 uur. Wil je deelnemen of ken je andere studenten die belangstelling hebben? Meld je aan via e.vanveldhuizen@petrakerkede.nl of via de app: 06-24151158.

BIJEENKOMST IN DE KNOP GEBROKEN

Op vrijdag 16 september (19.30 uur) is er een bijeenkomst van de vereniging In de knop gebroken. Locatie: Chr. Geref. Eben Haëzerkerk, Voordijk 252 te Barendrecht.

OPENING CLUBSEIZOEN MEFIBOSETH

Op zaterdag 17 september (19.00 uur) wordt in de Bethelkerk te Werkendam de opening gehouden van het clubseizoen van Mefiboseth (Helpende Handen). Ds. E. Bakker houdt de meditatie, mannenkoor DEV verleent medewerking.

WANDELINGEN IN MIDDELBURG

Op 13 september, 11 en 27 oktober worden kerkhistorische wandelingen door Middelburg gehouden met herinneringen aan Smijtegelt. Start voor het oude Stadhuis op de Markt. Collecte voor St. Vrienden van Heidelberg en Dordrecht (www.svvhed.org).

Op 27 september en 25 oktober zijn er wandelingen rond het thema 'Joodse sporen' (de bewogen geschiedenis van Middelburgse Joden tot aan de deportatie). Start hoek Nieuwepoortstraat / Korendijk. Collecte voor Woordverkondiging onder Joden (www.dep-israel.nl). Alle

wandelingen beginnen om 14.00 uur. Meld u tijdig aan: p.c.beeke@kliksafe.nl of tel. 0118-633828.

GEMEENTEDAG IN ERMELO

Op zaterdag 10 september (9.30-15.00 uur) is er bij de kerk van de Geref. Gemeente in Ermelo een gemeentedag t.b.v. ZGG. Er is markt en er zijn fietsroutes uitgezet van tien en dertig kilometer. Voor deelname wordt een vrijblijvende gift voor de zending gevraagd.

ISRAELFAIR IN H.I-AMBACHT

Op zaterdag 17 september organiseert de Geref. Gemeente in Hendrik-Ido-Ambacht een Israelfair. De fair wordt om 9.00 uur geopend en om 14.00 uur afgesloten met een opbod-verkoping. Locatie: Achterambachtseweg 9. Het echtpaar ds. M.L. Dekker zal aanwezig zijn. Zie video op: <https://gergemhia.nl/israelcommissie>

NAJAARSAIR LEIDSCHHE HOEVEN

Op zaterdag 24 september (10.00-15.00 uur) wordt de jaarlijkse najaarsfair gehouden op de Leidsche Hoeven in Tricht. Bezoek de HoevenWinkel en bewonder producten die door de cliënten zijn gemaakt. Meer informatie op leidschehoeven.nl

ACTIEMARKT IN APELDOORN

Op zaterdag 17 september (10.00-15.00 uur) is er in Apeldoorn een actiemarkt t.b.v. de zending en de jeugdbond. Locatie: Jac. Fruytierschool, Anklaarseweg 71.

KLEDINGBEURS GELDERMALSEN

In Geldermalsen is er op vrijdag 16 september (19.00-21.00 uur) en zaterdag 17 september (9.30-10.30 uur) een tweedehands kledingbeurs. Locatie: Bethelkerk, Laan van Leeuwenstein 10. Opbrengst is voor het bouwfonds van de kerk. Meer info: www.kledingbeursditendat.nl (betalingen alleen via pin).

KLEDINGBEURS KRABBENDIJK

In Krabbendijke wordt op woensdag 14 september (15.30-21.30 uur) een beurs voor tweedehands winterkleding gehouden. De opbrengst is voor de stichtingen Joseba, MAF en For a Change. Informatie: kledingbeurskrabbendijke@gmail.com

KLEDINGBEURS IN NIEUWER TER AA

Op woensdag 14 september (15.30-17.00 en 19.00-20.30 uur) is er een beurs voor tweedehandskleding en speelgoed in Nieuwer ter Aa. Locatie: Dorpsstraat 11; info tel. 06-21925188.

Kerkdiensten

ZONDAG 11 SEPTEMBER 2022

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.00 uur ds. B. Labee; Alblasserdam 9.30 uur ds. J. Ebeke en 15.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen aan den Rijn 18.30 uur ds. P. Mulder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 18.30 uur stud. J. Janse; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Bodegraven 10.00 en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Burgh-Haamstede 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle aan den IJssel-West 17.00 uur ds. G.J. van Aalst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 18.30 uur ds. M. Joosse; Den Haag-Scheveningen 14.15 uur ds. H.J. Agteresch; Deventer 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Dinteloord 14.30 uur ds. P.C. Vlot;

Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 16.45 uur ds. P. van Ruitenburg; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 14.30 uur stud. J.C. Kriekaart; Enkhuzen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 uur ds. P. van Ruitenburg en 14.30 uur ds. W. Silfhout; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 19.00 uur ds. C. Sonneveld; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. H.J. Agteresch en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 15.15 uur ds. A.A. Brugge; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Hoofddorp 15.30 uur ds. H. Brons; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 uur ds. C. Harinck; Kapelle-Biezelinghe 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Klaaswaal 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; Krimpen aan den IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. J. Beens; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 10.00 en 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 19.00 uur ds. A. Schot; Lisse 10.00 en 15.30 uur ds. D. de Wit; Marknesse 18.00 uur ds. M.L. Dekker; Meeuwen 14.30 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 10.00 en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur kand. M. Boersma; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur stud. J. Janse; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. M. Karens en 14.00 uur ds. S. Maljaars; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. M. Blok; Nieuwer Ter Aa 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; Nisse 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; Nunspeet 9.30 en 15.30 uur ds. H.A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur kand. M.G. van Middendorp; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Oosterland 14.30 uur ds. G. Pater en 18.30 uur ds. C. Harinck; Oostkapelle 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oostvoorne 15.00 uur stud. A.E. Brijder; Opheusden 9.30 en 15.30 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 15.30 uur kand. M.G.

van Middendorp; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. M.L. Dekker; Poederroijen 14.30 uur stud. R.T. Michielse; Poortugaal 14.30 uur ds. G.J. Baan; Poortvliet 14.30 uur ds. K. Boeder; Puttershoek 10.00 en 15.00 uur stud. J.M. Evers; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 15.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. M. Karens en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. J. Beens; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Sliedrecht 9.00 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Spijkenisse 17.30 uur stud. J.M. Evers; Sprang-Capelle 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. H. Hofman; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Vlissingen 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur stud. R.T. Michielse; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 18.30 uur ds. J. Ebeke; Westzaan 19.00 uur stud. J.C. Kriekaart; Woerden 19.00 uur ds. J.B. Huisman; Wolphaartsdijk 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Yerseke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Zeist 15.30 uur ds. F. Mulder; Zoetermeer 18.30 uur ds. D. de Wit; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn.

MAANDAG 12 SEPTEMBER 2022

Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. A. Verschuure.

DINSDAG 13 SEPTEMBER 2022

Barendrecht 19.30 uur (Bidstond Generale Synode) ds. P. Mulder; Drachten 19.30 uur ds. W. Mouw; Lisse 19.45 uur ds. C. Hogchem; Oosterland 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Scherpenzeel 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens.

**DE HEERE BEZOCHT ONS
DIKWILS MET KOSTELIJKE
WINDEN VAN DE EEUWIGE
HEUVELN, EN MAAKT DIT
KLEINE RIETEN SCHUURTJE
VOOR ONS TOT EEN BETHEL,
JA, TOT EEN HUIS GODS IN
DER WAARHEID, EN TOT EEN
VOORPOORT DES HEMELS.**

WILLIAM HUNTINGTON

WOENSDAG 14 SEPTEMBER 2022

Aalst 19.30 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk;
Alphen aan den Rijn 19.30 uur ds. E.J.
Boudewijn; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds.
A.J. de Waard; Leerdam 19.30 uur ds. M.T.
Al-Chalabi; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds.
G.J. van Aalst; Poortvliet 19.30 uur ds. J.W.
Verweij; Rijssen-West 19.30 uur ds. P.D. den
Haan; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds.
G. Hoogerland; Soest 19.30 uur ds. C. van
Krimpen; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds.
M. Blok; Veen 19.30 uur (voor de zending)
ds. M. Joosse; Waardenburg 19.30 uur ds. G.
Beens; Woerden 19.30 uur ds. J. Schipper;
Zoetermeer 19.30 uur ds. J.J. Tanis.

DONDERDAG 15 SEPTEMBER 2022

Alblasserdam 13.45 uur (huw.bev.) ds.
C. Sonneveld; Dinteloord 19.30 uur ds.
C. Sonneveld; Gorinchem 19.30 uur
(Evangelisatiedienst) ds. M. Joosse; Kapelle-
Biezelinge 19.30 uur ds. J. IJsselstein;
Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens;
Krimpen aan den IJssel 19.45 uur (voor de
zending) ds. C.J. Meeuse; Melissant 14.00
uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; Naaldwijk
19.45 uur ds. W. Silfhout; Nisse 19.30 uur ds.
J. de Kok; Nunspeet 13.00 uur (huw.bev.) ds.
A. Schot; Opperdoes 19.30 uur ds. L. Blok;
Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. A.A.
Brugge; Terwolde-De Vecht 15.30 uur (huw.
bev.) ds. A. Schot; Tholen 14.00 uur (huw.bev.)
ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen
19.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Yerseke 14.30
uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 2022

Capelle aan den IJssel-Middelwatering 13.15
uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; Lisse 13.45
uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Nunspeet
14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 11 SEPTEMBER 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en
16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen
(Prinsesselaan 6-1) 9.30 en 15.30 uur evang.
C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven
2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de
Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23)
10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten;
Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00
uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem
Buytewechstraat 2, 1816 GJ Alkmaar.
Voor samenkomst en opgave zie onze
website. De inloop is geopend op zaterdag
van 11.00-15.00 uur.
Wilt u meer weten over ons werk? Kijk dan
op onze website www.bijdebronalkmaar.nl of
neem contact op met de evangelist J. Geerts,
jan@bijdebronalkmaar.nl / 06 15954135.
Voor actuele informatie of bezoek, bezoek
dan eerst onze website.

Amsterdam

Evangelist M. Vos. Evangelisatiepost
'Bij Simon de Looier', Looiersgracht 70-72,
1016 VT Amsterdam.
Tel. (020) 6227742 / 06 38327638.
Website: www.bijsimondelooier.nl
Informatie: amsterdam@bijbelcentrum.nl
Samenkomst op zondagmorgen om
10.30 uur, zondagmiddag een Bijbeluur om
16.30 uur.
U bent hartelijk welkom in onze
evangelisatiepost.
Openingsstijden inloop: dinsdag, woensdag,
vrijdag en zaterdag 10.00-12.00 en 12.30-
15.30 uur.
Verenigingen en kerkenraden kunnen bij
ons boeken kopen. U steunt daarmee het
evangelisatiewerk in Amsterdam.
Voor informatie en bestellingen:
Mevr. A.G. Aangeenbrug-Westerink:
boeken@bijsimondelooier.nl

Breda

Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1,
Breda.
Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
Openingsstijden: dinsdag en zaterdag 10.00-
12.30 uur.
Zondagse samenkomst op de 1e en 3e
(eventueel de 5e) zondag van de maand om
10.30 uur.
Bijbeluurtje met lunch iedere 2e en 4e
zondag van de maand om 10.30 uur
Voor actuele informatie:
www.inloopdelichtboei.nl

Emmen

Evangelist C. van Drunen;
kerkgebouw Prinsesselaan 6-1 te Emmen.
Samenkomsten iedere zondag om 9.30 en
15.30 uur. Voor vakantiegasten geldt: van
harte welkom!
Kringloopwinkel en Activiteitencentrum
'Bij de Tijd', Hoofdstraat 88, 7811 ES Emmen.
Openingsstijden: Elke dinsdag, woensdag,
vrijdag en zaterdag van 10.30-16.00 uur en
elke donderdag van 13.00-16.00 uur.
Tel. (0591) 653517, www.bijdetijdemmen.nl
Coördinator: Geert Baan;
coordinator@bijdetijdemmen.nl,
06 14691696.

Leeuwarden

Evangelist S. de Visser; Kerkgebouw Achter
de Hoven 2-c te Leeuwarden.
Samenkomsten 9.30 en 16.00 uur.
Bijbeluurtje 12.00 uur.
De diensten zijn vrij toegankelijk.
De inloop is geopend op vrijdag en zaterdag
van 11.00-15.00 uur.
Heeft u zin in een wandeling door
Leeuwarden? Een wandelroute kunt u
afhalen tijdens de openingsstijden van de
Inloop tegen een kleine vergoeding. Van
harte welkom!
Overige informatie kunt u vinden op de
website: www.inloophuisachterdehoven.nl.
Een gift is welkom op rekeningnummer
NL79 RABO 0159 3425 70 t.n.v.
Deputaatschap voor Evangelisatie.

Merksem

Evangelist A. van Setten; protestants
centrum 'De Bron', Jaak de Boeckstraat 21-23;
samenkomsten iedere zondag om 10.00 en
16.30 uur.
Voor de openingsstijden van De Bron op
maandag t/m zaterdag verwijzen we u graag
naar onze website: www.indebron.be

Rotterdam

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat',
Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.
Kom eens langs, u bent hartelijk welkom.
De inloop is geopend op dinsdagmorgen,
donderdagmorgen en vrijdagmorgen tussen
10.00 en 12.45 uur en zaterdagmiddag tussen
13.30 en 15.30 uur. Ook de 'Inloopwinkel' in
de Gouwstraat is geopend, op woensdag
van 12.30-15.00 uur en op vrijdag van 15.00-
20.00 uur. Van harte welkom!

Scheveningen

Christelijk centrum 'Het Kompas
Scheveningen', Keizerstraat 177,
Scheveningen. Van harte welkom tijdens de
inloopmomenten op woensdag 10.30-12.30
uur, donderdag 13.00-15.30 uur, vrijdag 13.30-
15.30 uur en zaterdag van 10.30-14.30 uur of
breng een bezoekje aan de kringloopwinkel
die geopend is op donderdag van 13.00-
15.30 uur en zaterdag van 10.30-14.30 uur.
U bent van harte welkom!
Nadere informatie vindt u op de website
www.kompasscheveningen.nl

Tilburg

Evangelist H.J. van den Boogaart;
Kerkruimte: Offenbachstraat 105, 5011 EH
Tilburg.
Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en
18.30 uur.
In Het Kruispunt worden de zondagse
samenkomsten en andere activiteiten
gehouden. Zie voor info en openingsstijden:
www.kruispunttilburg.nl
Als u vanwege uw vakantie een samenkomst
wilt bijwonen, dan dient u dit vanwege de
coronabeperkingen aan te vragen per mail,
info@kruispunttilburg.nl

Utrecht/Leidsche Rijn

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen',
Monarchvlinderlaan 200, Utrecht
Wilt u meer weten over ons werk in de
Utrechtse wijk Leidsche Rijn?
Kijk dan eens op onze website
www.hoeksteen-leidscherijn.nl of neem
contact op met de veldwerker
dhr. J. Hakkenberg,
j.hakkenberg@hoeksteen-leidscherijn.nl

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw of armoede? Stichting kleinsteun.nl luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Mooie leesboeken voor de jeugd in bkh van ds. J. de Kok: Een zwakke dienstknecht (JC Philpot), Een arme dienstknecht (Huntington) en Een opgejaagde dienstknecht (Datheen).
Binnenkort in deze serie:
Een onvergetelijke dominee uit Urk (ds. E. du Marchie van Voorthuysen):
www.ramshoorn.nl

"Hollandse klompen en stroopwafels in hartje Duitsland", zie RD-magazine 6-2-2021. Wij verhuren **vakantiewoningen** en hebben nog volop plaats in de herfst. Ook (beperkt) in de herfstvakantie.
www.beth-etham.de of 0049-6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp) voor meer informatie. We spreken Nederlands!

 begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

UITNODIGING
D.v. vrijdag 16 september 2022
Chr. Geref. Kerk Barendrecht
Voordijk 252 - aanvang 19.30 uur

De troost van de theologen uit de Nadere Reformatie en het Puritanisme over hun jong gestorven kinderen

Voor meer informatie: zie onze website

Reformatische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl tel: 06-49 49 94 99

Laatste preken van JC Philpot dl 1-4 à €10,-.
700 pag. Preken van John Kershaw €25,-.
Alle 20 boeken, 3000pag. €140,-.
Luisterpreken: hetbraambos.nl 078-6933783

Te koop aangeboden een mooie Van der Poel/Cantor kerkzaal orgel.
Twee klavieren en volledig voetpedaal.
Bel voor meer informatie naar:
06-43891319.

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonden of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Boekpresentatie

D.V. vrijdag 30 september 2022, 9.00-12.30 uur
Kerkgebouw gereformeerde gemeente in Gouda

Van jongs af aan geleerd
Bijbels onderwijs voor school en gezin
Ds. G.H. Kersten

Ds. G.H. Kersten (1882-1948) schreef veel over christelijke opvoeding en Bijbelgetrouw onderwijs. Een selectie van zijn leerzame teksten is verzameld in dit boek, aangevuld met actuele vragen om over na te denken. Hoe kunnen onderwijzers en opvoeders deze lessen in de praktijk van alle dag gebruiken?

Tijdens de boekpresentatie zullen deze en andere vragen aan bod komen. Met bijdrages van o.a.:

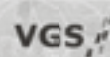
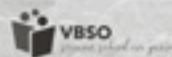
Ds. D.E. van de Kieft | Inscherpen, altijd en overal
Ds. H.A. van Zetten | Bezieling en stuwkracht ds. Kersten
Drs. R.A. van der Garde | Spiegel voor ons
Dr. W. Fieret | Innerlijke verbondenheid of professionele loyaliteit
Ds. J. van Laar | Wandelen in Uw wegen, nu en altijd

Komt u ook? Meldt u zich aan via vbso.nu/boekpresentatie

Samengesteld door:

In samenwerking met:

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alleen begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en béschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden

Jan Kamp T 0548 540 053

Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon/verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden

Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertraagd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

**Uw woning in Veenendaal verkopen?
Bel dan met Wessel Berkhout!**

Wij informeren u graag over onze onderscheidende en enthousiaste werkwijze en verstreken u graag een aantrekkelijke offerte.

0318-628412

www.burglandmakelaars.nl

info@burglandveenendaal.nl

Vakantie terugverdienen?

www.diskoffer.nl

vakanties met zondagsrust

DINANT VAN DIJK
begrafenisverzorging

de
laatste
zorg

Respectvolle en
persoonlijke aandacht

Verzorgt begrafenissen waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuiden - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29

M: 06-24 80 09 17

www.delaaatstezorg.nl

Burg, ten Veldestraat 22

8281 ZS Genemuiden

info@delaaatstezorg.nl

dag en nacht bereikbaar - **geen crematie**

Als je anderen een oase biedt, doe je dankbaar werk

De Oase is een diaconaal gastenhuis in Ouddorp, een plek om op adem te komen. Een oord van rust, structuur, ontspanning en bezinning. We bieden psychosociale en pastorale begeleiding. De Oase is een landelijke instelling en heeft een reformatorische identiteit.

Vacature Gastbegeleider

voor 8-12 uur

De gastbegeleider biedt professionele begeleiding, van aanmelding tot nazorg. Je levert maatwerk en kunt veel betekenen voor de gast. Samen met collega's en vrijwilligers. Zie de vacature op de website.

www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl

VAN MANEN
kerkerinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Begrafenisonderneming

Treur

Kroostweg 22

3704 ED Zeist

030 692 42 58

06 573 156 89

info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

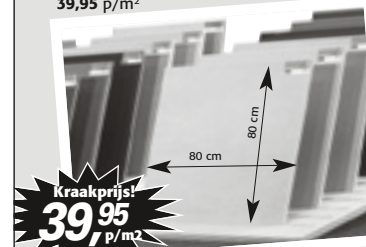
Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

4

**Meer dan 40
jaar ervaring!**

Tegel: enorm formaat / kleine prijs! 80x80 cm, verkrijgbaar in vijf kleuren. Van 89,95 voor 39,95 p/m²

Kraakprijs:
39,95
p/m²

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

je bent welkom

Als thuis even niet meer gaat

Het kan je gebeuren. De spanningen lopen thuis – om welke reden dan ook – hoog op. Zó hoog, dat je uit huis moet. Maar... waar ga je dan heen? **Stichting Op Doorreis** biedt een tijdelijk warm thuis aan christelijke jongeren en volwassenen. Bel of mail en check meteen of er plek is voor jou.

Logeerhuizen in Barneveld en Scherpenzeel

- Zonder indicatie welkom
- Opvang in een landelijke omgeving
- Gastvrijheid in eigen sfeer

☎ 06-10807559

🌐 stichtingopdoorreis.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op [wiltraamdecoratie.nl](http://www.wiltraamdecoratie.nl)

De "R" in de maand. Zorg voor een goede weerstand! Meer energie.

Neolife multivitaminen met plantoliën. Voor volwassenen en kinderen. September-aanbieding!

Kommie 0634826766

www.naturalhealthproducts.nl

 FamilyStream

Geliefde samenzang

v.a. € 9,99 p/m

- ruime keuze met meer dan 4.000 albums
- muziek én vertellingen
- altijd en overal luisteren
- ook offline gebruiken

WWW.FAMILYSTREAM.COM

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

ACTIVITEITEN

Niet-aangeboren hersenletsel en gezinsrelaties

Voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun mantelzorgers
Zaterdag 17 september - 10.00 uur | Geldermalsen | Dineke Groeneveld

Geloof, autisme, kerk... een helpende hand

Voor ouders van kinderen en jongeren met autisme
Zaterdag 17 september - 10.00 uur | Woerden | Bart-Jan Noorlander

Wegwijzer in zorg- en hulpmiddelenland

Voor mantelzorgers van mensen met de ziekte van Parkinson
Donderdag 22 september - 19.30 uur | Woerden | Elly Monster

Intens & complex bedraad

Over de invloed van intelligentie op de ontwikkeling van het brein
Voor (vermoedelijk) hoogbegaafde reformatorische volwassenen
Donderdag 29 september - 19.45 uur | Gouda | Wim Otte

Gods leiding in je leven

Over voorzienigheid, acceptatie en afhankelijkheid
Voor echtparen van wie één van beide een lichamelijke beperking heeft
Zaterdag 1 oktober - 14.00 uur | Woerden

Mantelzorger: heeft u n netwerk om u heen?

Voor mantelzorgers van mensen met dementie
Dinsdag 11 oktober - 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Corrie Vroon

ReTurnday: Bijbelstudie en ontspanning

Voor jonge dames met het Turnersyndroom
Zaterdag 15 oktober - 10.30 uur | Ouddorp

Werk in uitvoering; tijdelijk geen toegang

Hoe blijf je als ouder(s) in verbinding met je puber met een diagnose?
Voor ouders van jongeren met gedragsproblemen en een (boven)gemiddelde intelligentie

Dinsdag 11 oktober - 19.45 uur | Werkendam | Mieke Voorwinden
Donderdag 13 oktober - 19.45 uur | Veenendaal | Adri Hage
Woensdag 19 oktober - 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Martine Harthoorn
Donderdag 20 oktober - 19.45 uur | Capelle aan den IJssel | Mieke Voorwinden

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

helpende
handen staat
naast je

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN
ZAAL- EN KERKORGELS**

**VERTROUWDE
KLANKEN...**

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJssel	KRABBENDIJKKE
VRIJHEIDSLAAN 55	OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJssel	4413 NN KRABBENDIJKKE

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

■ NIEUWBOUW	ook voor akoestische vraagstukken
■ RESTAURATIE	
■ OVERPLAATSING	
■ ONDERHOUD	

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

 JOH. DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Zorggroep Sirjon komt graag in contact met een nieuw

Lid Raad van Toezicht

met oog voor het cliëntperspectief

Voelt u zich betrokken bij de zorg? Als lid Raad van Toezicht levert u een waardevolle bijdrage aan de ouderen- en gehandicaptenzorg.

In het kort:

- U zult uitdrukkelijk het cliëntperspectief behartigen en meenemen.
- U wordt geselecteerd op voordracht van de Centrale Cliëntenraden van Siloah Gehandicaptenzorg en Elim en Maranatha Ouderenzorg.
- In de werving wordt gestuurd op de aandachtsgebieden: kwaliteit, welzijn en kennis van de zorgwereld.
- U hebt minimaal HBO werk- en denkniveau en bent belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten.
- Als lid Raad van Toezicht ontvangt u een vergoeding conform de richtlijnen van de NVTZ.

De procedure

U kunt uw reactie tot uiterlijk D.V. 17 september schriftelijk richten aan: Selectiecommissie Raad van Toezicht Zorggroep Sirjon, Postbus 290, 2980 AG Ridderkerk, of per e-mail aan secretariaatrvb@sirjon.nl o.v.v. vacature RvT. De gesprekken vinden plaats op D.V. maandag 26 september in Ridderkerk.

Belangstelling?

De profielschets Raad van Toezicht Sirjon kunt u opvragen via secretariaatrvb@sirjon.nl. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer H.T. Groenendijk, tel. 06 - 22 46 05 41.

DE STEM VAN DE NEPALESE VROUW

Reist u mee naar Nepal? In onze nieuwe presentatie 'De stem van de Nepalese vrouw' zoomen we in op de leefwereld van Nepalese vrouwen. U krijgt iets te horen over hun strijd tegen armoede, de onderdrukking van bepaalde bevolkingsgroepen, maar ook over hoe Zijn kerk er ondanks de verdrukking groeit. Maakt u binnenkort kennis met Sashikala en andere vrouwen uit dit kleurrijke land? Nodig ons uit op uw vereniging via info@bijzonderenoden.nl of op www.bijzonderenoden.nl/voorlichting.

Scan de QR-code en bekijk ons voorlichtingenaanbod!

**GOUDA - Sint Janskerk
Psalmzangavond
DV zaterdag 24 september**

Aanvang 19:30 uur
Leiding: H.M. van Bochove
(oud-evangelist ZGG)
Orgel: Huig van der Knijff
Toegang gratis
Collecte ter bestrijding van de onkosten

Woonruimte gezocht Barneveld e.o.

Z.s.m voor 21 jr. werkende vrouw.
E: elisabeth.suzanna12@gmail.com

Pro Natura voedingssupplementen

Bijenpollen, propolis, vitamines,
Omega-3 visolie, enz. enz.
Ontvang 30% korting door inschrijving
als distributeur (zonder minimale
koopverplichting!!). Vraag vrijblijvend
naar de mogelijkheden.

www.pronaturaproducten.nl

Tel. 06-49405912

**Praktijk
den Uijl**

**Doe het ondenkbare,
doorbreek het geheim.**

**Individuele en/of groepstherapie
bij seksueel misbruik, fysiek
of emotioneel geweld.**

Luister ook eens de podcast via onze site.

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Welkom terug
op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

**AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL**

www.deverrassing.nl
0222 318906

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

**Boekhandel
De ZONNEBLOEM**

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Begrafenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper

010-458 31 12

Capelle a/d IJssel

J. Kooijman

0182-58 39 32

Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

VerkeerstheorieVanWijngaarden

ONLINE LEREN + OEFENEXAMENS VOOR CBR AUTO THEORIE EXAMEN

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energistraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

EEN LIED IN DE HERBERG

HENDRIK VROEG: 'VADER, MAG IK WEER MET ARIE MEE NAAR DE ZONDAGSSCHOOL?' 'NIKS ERVAN', BULDERDE HERBERGIER VEERMANS. 'DE ZONDAGSSCHOOL IS NET ZOIETS ALS DE KERK. HET IS EEN KWEEKPLAATS VOOR HUICHELAARS. ANDERS NIET'.

'Och toe, vader...!', hield Hendrik vol. 'Ik wil het zo graag. U hebt zelf gehoord wat voor een mooi vers ik daar heb geleerd!'

'Een mooi vers? Daar ben ik een van mijn beste klanten door kwijtgeraakt. Klaas Veldhoven komt nooit meer. Nee, het gebeurt niet!'

'Maar ik wil zo graag', hilde Hendrik.

'Het is juist goed voor het kind', zei moeder.

'Hij gaat niet. Afgelopen...!', antwoordde Veermans.

'Wegwezen jij!' bromde hij tegen Arie.

'Zo, Arie, is Hendrik er niet bij?' vroeg de meester van de zondagsschool. 'Nee... die mag niet van zijn vader', antwoordde Arie. 'Dat is jammer', zei de meester. 'Ik zal morgen wel eens met zijn vader gaan praten. Misschien mag hij dan voortaan weer komen!'

'Ik ben bang van niet', antwoordde Arie. 'Zijn vader was de laatste keer erg kwaad, toen Hendrik het vroeg!'

'Ik zal eens kijken wat ik kan doen', zei de meester.

'Ga maar gauw zitten, Arie. We gaan beginnen!'

'Dag Veermans. Ik wil graag even met u spreken!'

'Dat kan', antwoordde Veermans, zonder op te kijken van zijn werk. 'Zeg het maar.' 'Ik zou willen vragen of Hendrik weer op de zondagsschool mag komen.' 'Daar komt helemaal niks van in', bromde Veermans. En hij poetste ijverig verder. 'Man toch!' zei moeder Veermans.

'Dat is jammer, Veermans', zei de meester. 'Hendrik is één van mijn beste leerlingen! Maar hij komt niet meer', zei de herbergier. Hij keek de meester strak aan. 'Ik wil niks met dat vrome gedoe van de kerk te maken hebben.'

VERVOLGVERHAAL | GEESJE VOGELAAR-VAN MOURIK - uitg. Gebr. Koster

Kun jij lezen?

Donderdag 8 september is het Wereldalfabetiseringsdag. Een dag om na te denken over hoe belangrijk het is om te kunnen lezen.

Schrijver Bert Wiersema zei: 'Ik schrijf spannende boeken, omdat ik wil dat kinderen goed leren lezen. Niet omdat ze dan mijn boeken gaan lezen, maar omdat ik wil dat ze de Bijbel gaan lezen!' Dus daar gaat het om!

Als jij goed kunt lezen, dan kun je ook de Bijbel lezen. De Bijbel is eigenlijk een bericht, een brief, van God aan jou! Als jij een kaart, een mail of een appje krijgt, dan lees je die gelijk. Je bent nieuwsgierig van wie het bericht is en wat erin staat. Lees zo ook de brief van God. Pak de Bijbel en lees.

Hoe je dat moet doen? Eerbiedig! Het is Góds Woord. De Heere spreekt. Vraag eerst aan de Heere of je het begrijpen mag en of Hij het wil zegenen. Wees ook nieuwsgierig. Wie is de Heere Jezus? Wat zegt Hij tegen jou? Doe het ijverig, niet zo nu en dan één keertje, maar regelmatig. En als je 's avonds in bed ligt, denk dan eens na over wat je gelezen hebt. Het is niet erg als je niet alles begrijpt.

Waarom je de Bijbel moet lezen? Omdat de Heere dat Woord wil gebruiken! 'Alzo zal Mijn Woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen hetgeen dat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waar-toe Ik het zend' (Jesaja 55:11). De Bijbel met uitleg schrijft hierbij: 'Het zal effectief werken in de harten van zondaren!'

Het zal dus een goed werk doen in het hart van een zondaar. Dat kan ook in jouw hart! Tolle lege. Neem en lees!

Lezen: Jesaja 55:6-13

M. SNELLEN-NIJSINK, VEENENDAAL

Ds. Labee over: Vergeefse reis?

Is de reis van de koningin van Scheba voor niets geweest? Of is ze echt de Heere gaan dienen?

Gerucht

Het was niet onopgemerkt gebleven dat de Heere aan Zijn volk Israël een wijze koning gegeven had. De koningin van Scheba, uit het verre zuiden, hoorde het gerucht van Sálomo. Nog iets nauwkeuriger, we lezen in 1 Koningen 10 vers 1: 'En toen de koningin van Scheba het gerucht van Sálomo hoorde aangaande den Naam des HEEREN, kwam zij om hem met raad-selen te verzoeken'. De kanttekening (2) laat ons weten: 'Of: om, van den Naam, enz. Hiermede wordt aangewezen de oorzaak van de grote vermaardheid van Salomo; dewelke was niet alleen zijn hoge wijsheid, waarmede hij alle mensen overtrof, 1 Kon. 4:30, 31, maar inzonderheid de wonderbare wijze zoals hij dezelve metterhaast door een ingestorte gave der verlichting, zonder zijn arbeid en de onderwijzing der mensen, van den HEERE verkregen had'.

Het lijkt ons niet zonder betekenis dat dit het eerste is wat de Heilige Schrift ons laat weten van deze vorstin! De bekende bijbelverklaarder M. Henry (1662-1714) schrijft vrij uitvoerig over zijn vermoeden naar de reden van haar komst. Hij meent dat het niet de gebruikelijke redenen zijn waarom de groten van de aarde elkaar bezochten: een handelsverdrag, een regeling voor de landsgrenzen, het sluiten van een verbond of het vragen van hulp tegen een vijand. Nee, Henry denkt dat het was om haar 'weetgierigheid te bevredigen' omdat ze gehoord had van zijn roem en wijsheid. Vervolgens veronderstelt hij dat ze kwam 'om zijn wijsheid te horen en daardoor haar eigen wijsheid te vermeerderen'.

Allermeest denkt hij dat ze onderwezen wilde worden in de dingen Gods! 'Zij was godsdienstig gezind, en had niet slechts van de roem van Sálomo gehoord, maar ook aangaande de naam des Heeren; de grote naam van die God, die Sálomo aanbad en van Wie hij zijn wijsheid had ontvangen; met die God begeerde zij beter bekend te worden'.

De vele woorden over de 'schatten' die ze meebracht en haar verbazing over de maaltijden, knechten en ander personeel hoeven ons niet te verwarren. Dat heeft ze allemaal óók gezien, naast het horen van Sálomo's grote wijsheid. Als er geen geest meer in haar is, roept ze het uit: 'En zie, de helft is mij niet aangezegd; gij hebt met wijsheid en goed overtroffen het gerucht dat ik gehoord heb' (1 Kon. 7:7b). Maar opnieuw is het treffend – in het vervolg van de geschiedenis – dat ze niet blijft steken in haar gelukprijzing over de aardse zaken. Nee, haar lofredde eindigt zo gepast: 'Geloofd zij de HEERE uw God, Die behagen in u heeft gehad om u op den troon Israëls te zetten; omdat de HEERE Israël in eeuwigheid bemint, daarom heeft Hij u tot koning gesteld, om recht en gerechtigheid te doen'. De Bijbel met uitleg vat samen: 'Haar lofzang eindigt met het prijzen van de HEERE!'.

Het zal de vraagsteller duidelijk zijn dat we er niet aan twijfelen of het is tot eeuwige zegen geweest voor haar ziel. Tegelijk haasten we ons om te zeggen dat het niet het voor-naamste is om dat te weten! Deze koningin had geen nodiging ontvangen maar slechts bij gerucht vernomen van Sálomo. Lezer(es), hoeveel nodigingen zijn er al uitgegaan tot ons van de Koning der koningen? En zie, meer dan Sálomo is Jezus.

Gericht

Het is de meerdere Sálomo, Die in Zijn prediking verwijst naar deze geschiedenis. Vol ernst klinken de woorden: 'De koningin van het zuiden zal opstaan in het oordeel met de mannen van dit geslacht en zal hen veroordelen; want zij is gekomen van de einden der aarde, om te horen de wijsheid van Sálomo; en zie, meer dan Sálomo is hier'. De Heere geve dat we aan de voeten van Hem terecht mogen komen. Daar worden alle zielenraadselen opgelost van verloren zondaren en zondaressen die van Hem mochten horen.

Dan zal deze koningin niet tegen ons opstaan in het gericht. Mocht ze nu maar tegen onbekeerde lezers opstaan, om geen rust te hebben buiten de meerdere Sálomo.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.